

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ปริญญาบัญชัชมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2566

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สุกัญญา กิริยาดี

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชเนีย บังเมฆ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัตยา ตันจันทร์พงศ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี ยศบุตร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุต วรณกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.ญาณิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุกัญญา กิริยาดี
ชื่อปริญญา	บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชเนีย บังเมฆ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 290 บริษัท โดยศึกษาการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่วัดค่าโดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 ประมาณค่าตัวแปรการจัดการกำไรจากรายการคงค้างรวมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยใช้โมเดล Yoon, Miller and Jiraporn (2006) ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่าการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร แสดงว่า กิจกรรมที่เปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการกำไรของกิจการ ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน และพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัทได้ในอนาคต

คำสำคัญ : การเปิดเผยข้อมูล, การควบคุมภายใน, การจัดการกำไร

Title	INTERNAL CONTROL DISCLOSURE AND EARNINGS MANAGEMENT OF COMPANIES LISTED IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND
Author	Miss Sukanya Kiriyaadee
Degree	Master of Accountancy in Accounting
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Ratchaneeya Bangmek

ABSTRACT

The purpose of the research was to study the relationship between internal control disclosure and the earnings management practice employed by companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Data of 290 companies were acquired in 2018 to assess the internal control system of firms according to the framework provided by the Securities and Exchange Commission of Thailand. Basing on the model of Yoon, Miller, and Jiraporn (2006), the gross accrual earnings management variable was measured based on the discretion of executives. The multiple regression analysis was utilized. The result from hypothesis testing found that internal control disclosure level of firms is not associated with earnings management. The finding revealed that internal control disclosure is not related with earnings management practice employed by companies. This research benefits stakeholders as it can be used as guidance in decision marking regarding the internal control system and in improving the corporate governance processes of firms.

Keywords : Information Disclosure, Internal Control, Earnings Management

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์และได้รับคำแนะนำเป็นอย่างดีจาก ผศ.ดร.รัชनिया บังเมฆ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้คอยแนะนำแนวทางการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้องค์ความรู้แนวทางในการศึกษาค้นคว้ามาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อรุณี ยศบุตร และ ผศ.ดร. สัตยา ตันจันท์พงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทุกท่านที่ได้ให้ข้อคิดเห็นแนวทางคำแนะนำให้ผู้วิจัยมีความรู้จนสามารถศึกษาได้สำเร็จ

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวถึงและผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ได้มีส่วนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความจริงใจ และขอขอบคุณประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นกตเวทิตาคุณแต่ บิดามารดา ครู อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอนอบการวะแด่ผู้เขียนตำราวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้าและใช้อ้างอิงทุกท่าน ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจไม่มากนักน้อย

สุกัญญา กิริยาดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามงานวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	7
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory).....	8
ทฤษฎีส่งสัญญาณ (Signaling theory).....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีการวิจัย.....	40

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
วิธีการเก็บข้อมูล	41
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis).....	56
การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis).....	67
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis).....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการศึกษา	74
อภิปรายผลการศึกษา	74
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต.....	77
บรรณานุกรม.....	79
ประวัติผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
ตารางที่ 2 การจำแนกประเภทรายการคงค้างตามวิธี Yoon model (Yoon et al., 2006).....	44
ตารางที่ 3 ข้อมูลประเภทอุตสาหกรรมของกลุ่มตัวอย่าง	51
ตารางที่ 4 แสดงสรุปข้อมูลเกี่ยวข้องกับการวัดค่าตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และตัวแปรควบคุม	52
ตารางที่ 5 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม	56
ตารางที่ 6 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร Dummy	58
ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290)	60
ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis).....	68
ตารางที่ 9 ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระและตัวแปร ควบคุม.....	70
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับ การจัดการกำไร.....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	หน้า 39
-----------------------------------	---------

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการใช้ข้อมูลรายงานทางการเงินเพียงอย่างเดียว อาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการให้นักลงทุนได้ เพราะงบการเงินเป็นการแสดงข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต ไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความยั่งยืนของกิจการในระยะยาว (ณัฐภัทร เทพรักษ์ และคณะ, 2565) การเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มจากการปฏิบัติตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดขึ้น เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรายงานข้อมูลที่สะท้อนความเป็นจริง และบริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งถือเป็นการเปิดเผยข้อมูลภาคบังคับ (Mandatory Disclosure) (สิริมา แซ่ลี, 2558) โดยจัดทำรายงานแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในอยู่ภายใต้หัวข้อการควบคุมภายใน ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ได้นำแนวคิดบรรษัทภิบาลหรือการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance) มากำหนดแนวทางให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูล และได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการเติบโตของตลาดทุนซึ่งจะสนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนของประเทศไทย (อัญญา ชันธวิทย์ และคณะ, 2552) นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของกิจการยังเป็นตัวบ่งชี้สำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่โปร่งใส ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนในการซื้อหลักทรัพย์ของบริษัท (ทิพวรรณ สวัสดิ์, 2560)

กลไกหนึ่งที่จะทำให้บริษัทมีการบริหารงานที่โปร่งใสคือการมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การดำเนินงานย่อมมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงที่จะกระทบกับกระบวนการการดำเนินการในการจัดทำรายงานทางการเงินซึ่งการดำเนินงานภายใต้ระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกในการป้องกัน หรือช่วยลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับกิจการได้ จาก

ความสำคัญของการจัดทำข้อมูลการควบคุมภายใน หน่วยงานที่กำกับดูแลพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนฯ หันมาให้ความสนใจกับการเปิดเผยข้อมูลมากยิ่งขึ้น เพราะถึงแม้จะมีข้อกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนฯ ต้องเปิดเผยข้อมูลรายการขึ้นต่ำตามที่กฎหมายไว้ในแบบรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ผู้ใช้ข้อมูลรายงานทางการเงินยังมีความต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ข้อมูลรายงานทางการเงินโดยเฉพาะกำไรทางบัญชีซึ่งถือเป็นข้อมูลที่สำคัญในรายงานทางการเงินทั้งต่อนักลงทุนและผู้ใช้งบการเงิน อีกทั้งผลกำไรเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร นักลงทุนและผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจก่อนรายการอื่น และใช้เป็นจุดอ้างอิงประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ (พิมพ์ชนก เกตุสุวรรณ, 2555) ซึ่งคณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น (สัตยา ตันจันทรพงศ์ และ รัชनिया บังเมฆ, 2560) โดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้กำหนดกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับการเติบโต ผลตอบแทน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

จากความสำคัญของบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทในการกำกับดูแลกิจการ อย่างไรก็ตาม ในบางองค์กรผู้บริหารของบริษัทมีการจัดการกำไร โดยการปรับแต่งผลการดำเนินงานโดยใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารที่เอื้อประโยชน์สูงสุดให้แก่ตัวเอง รวมถึงการใช้นโยบายทางบัญชี ทำให้งบการเงินไม่สะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริง และทำให้การเปิดเผยงบการเงินไม่ตรงตามข้อเท็จจริงส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจผิดพลาด (ทิพวรรณ สวัสดิ์, 2560) บริษัทจึงจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมภายในที่เป็นกระบวนการ (Process) และมีแผนการปฏิบัติงานที่คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายจัดการและบุคลากรขององค์กรจะใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจที่กำหนดไว้ได้ (อัญญา ชันฉวีรักษ์ และคณะ, 2552)

การควบคุมภายในยังเป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและต้องมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา และคณะกรรมการบริษัทต้องเข้าใจด้วยการควบคุมภายในนั้นไม่ใช่การจำกัดความเสี่ยง แต่เป็นการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2557) องค์กรจึงจำเป็นต้องมีระบบการควบคุมภายในเพื่อช่วยลดโอกาสการจัดการกำไรของคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารได้ (นิตติกร สุวรรณศิลป์ และคณะ, 2562) การควบคุมภายในจึงถือเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร ช่วยให้ธุรกิจแข่งขันกับตลาดได้ ป้องกันการรั่วไหล และมีการรายงานผลการดำเนินงานและ

ฐานะทางการเงินที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และในที่สุดย่อมส่งผลให้องค์กรเติบโตอย่างมั่นคง เป็นการเพิ่มความสามารถขององค์กรในการสร้างมูลค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสีย (อัญญา ชันธวิทย์ และคณะ, 2552)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา การศึกษาของ Boulhaga et al. (2022) พบว่าการเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง อีกทั้งผลลัพธ์เชิงประจักษ์พบว่า การเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างนัยสำคัญกับการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างโดยดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ แต่ชุดิมนท์น ฮาญญูทธิเจริญ (2558) พบว่าการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร (Earnings Quality) การควบคุมภายในที่ดีช่วยทำให้คุณภาพกำไรของกิจการเพิ่มขึ้นได้ การศึกษาต่อมาของ ทิพวรรณ สวัสดิ์ (2560) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Ying (2016) ที่พบว่า การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในมีผลกระทบต่อจัดการกำไรผ่านต้นทุนตัวแทน และการปรับปรุงข้อมูลการควบคุมภายในจะช่วยลดการจัดการกำไรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ Chen et al. (2018) พบว่าระบบการควบคุมภายในที่มีคุณภาพสูงสามารถลดการจัดการกำไรผ่านตัวชี้วัดทางการเงินและผลการดำเนินงาน ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและข้อมูลทางการเงินที่ไม่เป็นจริง จะทำให้เกิดการทุจริตทางการเงินได้ นอกจากนี้ งานวิจัยที่ผ่านมา ยังเสนอว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่กว่าจะมีการเปิดเผยข้อมูลที่ดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากมีผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องมากกว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่กว่าจึงต้องมีความรับผิดชอบในการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น (ศุภมาศ หอมตระกูล, 2555) สอดคล้องกับ ธนเกียรติ พรพิพัฒน์พงศ์ (2549) ที่พบว่าบริษัทขนาดใหญ่จะมีคุณภาพการเปิดเผยความเสี่ยงที่ดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก งานวิจัยในอดีตยังยืนยันได้ว่า บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลปริมาณที่เพิ่มขึ้น (กอบชัย ชิตเชื้อสกุลชน, 2549) นอกจากนี้ ยังพบว่า การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าตอบแทนของประธานกรรมการและผู้บริหารสูงสุดของบริษัท (Leng and Ding, 2011)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในประเทศไทยยังมีจำกัด งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งทดสอบปัจจัยกำหนดการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงกับโครงสร้างผู้ถือหุ้น ซึ่งผลการศึกษาล่าสุดพบว่าผู้ใช้ข้อมูลต้องการให้

มีการเปิดเผยมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ลงทุน (กอบชัย ชิดเชื้อสกุลชน, 2549; ศุภมาศ หอมตระกูล, 2555; สุภรัตน์ ตันต์พรชัย, 2559; ทิพวรรณ สวัสดิ์, 2560; นิตติกร สุวรรณศิลป์ และคณะ, 2562) แต่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของประเทศไทย ยังมีผลการศึกษาเชิงประจักษ์ให้เห็นไม่มากนัก ด้วยเหตุผลนี้ทำให้การศึกษาในครั้งนี้มุ่งทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัท เพื่อให้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในประเทศไทยต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้วัดค่าระดับการควบคุมภายในโดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 การวัดค่าระดับการจัดการกำไร ใช้ตัวแบบและวิธีการวัดการจัดการกำไรตามแนวคิดเกณฑ์คงค้าง (Accrual – Based Earning Management) ตามแนวทางของ Yoon et al. (2006)'s model ซึ่งเป็นตัวแบบที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและมีการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติเพิ่มมากขึ้น ในบริบทประเทศไทยที่เป็นประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่

คำถามงานวิจัย

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในส่งผลต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถแบ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับออกเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์เชิงวิชาการ (Academic contribution) และประโยชน์เชิงการนำไปใช้ได้ (Practical contribution) ดังนี้

ประโยชน์เชิงวิชาการ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่มีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. ผลการศึกษาให้หลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยที่สนใจสามารถนำงานวิจัยเรื่องนี้ไปอ้างอิงได้ในอนาคต

ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. บริษัทจดทะเบียนซึ่งเป็นผู้เปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในได้ทราบถึงแนวทางและวิธีการที่บริษัทสามารถนำไปปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียได้
2. ผลการศึกษาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย โดยสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลการควบคุมภายในที่บริษัทเปิดเผย เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทได้
3. ผลการศึกษาให้ข้อมูลที่น่าจะเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุง พัฒนาคุณภาพเกณฑ์ของการเปิดเผยข้อมูลควบคุมภายในและการกำกับดูแลกิจการที่เหมาะสมให้กับบริษัทในประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 โดยกำหนดขอบเขต การศึกษา ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้ใช้วิธีการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน โดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการตลาดกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน จะกำหนดขอบเขตเพียงข้อมูลที่ปรากฏในรายการประจำปี แบบ 56-1 ปี 2561

แหล่งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี แบบ 56-1 งบการเงินระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2561 ฐานข้อมูล SET Market Analysis and Reporting Tool (SETSMART) ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2562)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลปี 2561 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 538 บริษัท จำนวน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี การศึกษาครั้งนี้ไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจธนาคาร เงินลงทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต และกลุ่มกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทุนทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีหน่วยงานควบคุมดูแลโดยเฉพาะได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัทจำเป็นต้องมีการต่อการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น และไม่รวมบริษัทที่อยู่ในหมวดพื้นฟูกิจการ เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมที่เด่นชัดได้ และไม่นำบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนมารวมในการวิเคราะห์ จำนวน 65 บริษัทที่มีข้อมูลทางการเงินและบัญชีไม่ครบถ้วนในการคำนวณค่าตัวแปรในสมการทดสอบ 173 บริษัท ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจำนวน 300 บริษัท

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2565

นิยามศัพท์

การควบคุมภายใน หมายถึง นโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และพนักงาน เพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กร และการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการควบคุมภายในเพื่อป้องกัน หรือเพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นแก่บริษัทได้ โดยในการศึกษาครั้งนี้จะใช้แนวความคิดของ COSO (2013)

การจัดการกำไร หมายถึง การปรับเปลี่ยนตัวเลขทางบัญชีโดยใช้รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานเพื่อให้งบการเงินเป็นไปตามที่ผู้บริหารต้องการ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน โดยในการศึกษาครั้งนี้ มุ่งเน้นทดสอบ การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง (Accrual – Based Earning Management) และใช้วิธีการวัดค่าการจัดการกำไรตามเกณฑ์คงค้างตามแนวทางของ Yoon et al. (2006)

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในและการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory)
 - 1.2 ทฤษฎีส่งสัญญาณ (Signaling theory)
2. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีตทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้เหมาะสมที่สุดคือ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory) และทฤษฎีส่งสัญญาณ (Signaling theory) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีตัวแทน (Agency theory)

Jensen and Meckling (1976) กล่าวถึงทฤษฎีตัวแทนว่า เจ้าของกิจการไม่สามารถบริหารดำเนินงานเพียงผู้เดียวได้ เจ้าของกิจการจึงต้องจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาบริหารงานแทนตน ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นตัวแทนที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย ฝ่ายที่มอบอำนาจ คือ ตัวการ (Principal) ซึ่งคือเจ้าของกิจการ อีกฝ่ายที่ได้รับมอบหมายในการบริหารงานคือ ตัวแทน (Agent) ผู้บริหารที่ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นให้เข้ามาบริหารดำเนินงานของกิจการ เพื่อก่อให้เกิดมูลค่ากิจการที่สูงขึ้น ตัวแทน (หรือคณะกรรมการ) มีหน้าที่กำหนด กลยุทธ์และบริหารจัดการองค์กรตามกลยุทธ์นั้นเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการ คณะกรรมการ ซึ่งเป็นตัวแทนตัดสินใจลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนสูงสุดจากเงินลงทุนสอดคล้องกับการสร้างผลประโยชน์

สูงสุดของผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นตัวการแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นกับคณะกรรมการยังคงมีประสิทธิผลที่ดี แต่ถ้าหากผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ของผู้ถือหุ้นกับคณะกรรมการไม่สอดคล้องกัน จะทำให้เกิดปัญหาการเป็นตัวแทน (Agency problem) ขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของผลประโยชน์อันส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัทได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีตัวแทนอธิบายความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล (Information Asymmetry) ระหว่างผู้บริหารและผู้ถือหุ้น ในการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดจากการลงทุนโดยใช้การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายในอันเป็นกลไกในการลดความเสี่ยงจากการลงทุนที่เกิดจากการจัดการกำไรและลดความขัดแย้งและผลประโยชน์ระหว่างตัวการกับตัวแทนได้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่บริษัทอย่างเป็นธรรม

ทฤษฎีส่งสัญญาณ (Signaling theory)

Spence (1971) กล่าวถึงทฤษฎีการส่งสัญญาณว่า ผู้ที่มีข้อมูลข่าวสารที่มากกว่าจะพยายามส่งสัญญาณข้อมูลที่มีอยู่ให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ เพื่อบ่งบอกถึงข้อได้เปรียบและหลีกเลี่ยงของการเกิดช่องว่างของข้อมูลที่อาจทำให้เกิดการเข้าใจผิด ดังนั้นทฤษฎีการส่งสัญญาณเป็นทฤษฎีที่นักลงทุนควรศึกษาเพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมที่บริษัทหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ในการส่งสัญญาณให้กับผู้ถือหุ้นรายย่อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Linsley and Shrivs (2006) ที่ผลการศึกษาพบว่าบริษัทขนาดใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลที่ตีมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทขนาดใหญ่เป็นบริษัทที่มีส่วนได้เสียจำนวนมาก และบริษัทจะได้รับความสนใจจากสาธารณะมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่มีการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงที่มากกว่าบริษัทขนาดเล็ก ทำให้ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยง (ศุภมาศ หอมตระกูล, 2555)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีการส่งสัญญาณในการอธิบายพฤติกรรมของผู้บริหารว่า เมื่อบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่ดียอมเปิดเผยข้อมูลของบริษัทให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูลเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการส่งสัญญาณให้ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียทราบเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและโอกาสในการเจริญเติบโตของบริษัทในอนาคตได้ ฉะนั้นการเปิดเผยข้อมูลเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพิจารณาเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนได้

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน

ความหมายของการควบคุมภายใน

ผู้วิจัยให้คำนิยามของการควบคุมภายใน (Internal control) ซึ่งเป็นที่ยอมรับและแพร่หลายกันอย่างกว้างขวาง โดยยึดตามนิยามการควบคุมภายในที่ให้นิยามว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกกำหนดร่วมกันโดยคณะกรรมการผู้บริหารตลอดจนพนักงานองค์กรทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า วิธีการหรือการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมของบริษัท (COSO, 2013)

จากคำนิยามที่ว่า การควบคุมภายใน หมายถึง กระบวนการ ซึ่งได้รับการออกแบบไว้โดยคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในเรื่อง ด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และนโยบาย (ณัฐพร พันธุ์อุดม และคณะ, 2549)

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความหมายของการควบคุมภายใน หมายถึง นโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร และพนักงาน เพื่อให้มั่นใจว่ากิจการจะบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กร และการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งการควบคุมภายในเพื่อป้องกัน หรือเพื่อช่วยลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นแก่บริษัทได้

องค์ประกอบประกอบการควบคุมภายใน

องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิด COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบหลักของการควบคุมภายในแบ่งออกมาเป็นข้อๆ จำนวน 17 หลักการที่เชื่อมโยงกับ 5 องค์ประกอบ เพื่อให้กระบวนการควบคุมภายในเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

- (1) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control environment)
- (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)
- (3) กิจกรรมการควบคุม (Control activities)
- (4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)
- (5) การติดตามและประเมินผล (Monitoring and evaluation)

เนื่องจากแต่ละธุรกิจมีสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน การจัดการกระบวนการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับบริษัทจะช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดความเสียหายต่อองค์กรได้ การออกแบบระบบการควบคุมภายในจึงเป็นกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารว่าจะมีการใช้ดุลยพินิจอย่างไรและควรให้องค์กรมีการควบคุมภายในในลักษณะใด รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ มีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control environment)

สภาพแวดล้อมการควบคุมภายในเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดมาตรการหรือวิธีการควบคุมขึ้นในองค์กร หรือทำให้บุคลากรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในมากขึ้น หรือทำให้การควบคุมภายในที่มีอยู่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สภาพแวดล้อมการควบคุมภายในสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ การให้ความสำคัญของการควบคุมภายในของบุคลากรระดับต่างๆ ในองค์กร นับตั้งแต่คณะกรรมการบริษัท ฝ่ายบริหาร เจ้าของ และพนักงานทุกคน (ณัฐพร พันธุ์อุดม และคณะ, 2549) ยกตัวอย่างการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- องค์กรแสดงถึงความยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม (Code of conduct)
- คณะกรรมการมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาการดำเนินงานด้านการควบคุมภายใน
- ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีโครงสร้างสายการรายงาน การกำหนดอำนาจในการสั่งการและความรับผิดชอบที่เหมาะสมเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ
- องค์กรแสดงถึงความมุ่งมั่นในการจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ
- องค์กรกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมภายในเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

องค์ประกอบที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)

ทุกองค์กรไม่ว่าจะประกอบธุรกิจประเภทใด เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง หรือขนาดเล็ก ธุรกิจต้องเผชิญกับความเสี่ยงตามรูปแบบธุรกิจ และยังคงเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เช่น การเปลี่ยนแปลงจากฝ่ายบริหารองค์กร ฝ่ายบริหารประเทศ หรือความเปลี่ยนแปลงจากสภาพเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารต้องได้ข้อมูลความเสี่ยงที่ถูกต้องตรงกับสภาพที่เป็นจริง เพื่อนำมากำหนดมาตรการหรือ

ปรับเปลี่ยน เพื่อส่งเสริมระบบการควบคุมภายในให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องประเมินความเสี่ยงและต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2557) ยกตัวอย่างการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- การกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
- องค์กรระบุปัจจัยและวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ไว้อย่างครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร
- องค์กรได้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อผลการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร
- องค์กรสามารถระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมควบคุม (Control activities)

กิจกรรมการควบคุม หมายถึง นโยบาย มาตรการและวิธีการดำเนินงานต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามาตรการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น เพื่อช่วยลดปัญหาหรือควบคุมความเสี่ยง ได้รับการปฏิบัติตาม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร หมายถึง ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางธุรกิจ กำหนดขึ้นสามารถลดหรือควบคุมความเสี่ยงและได้รับการตอบสนองและปฏิบัติตาม (ณัฐพร พันธุ์อุดม และคณะ, 2549) ยกตัวอย่างการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- องค์กรมีมาตรการควบคุมที่ช่วยลดความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- องค์กรกำหนดและพัฒนากิจกรรมควบคุมทั่วไปด้วยระบบเทคโนโลยี เพื่อช่วยสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์
- องค์กรจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบาย ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายที่กำหนดไว้นั้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4 สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication)

สารสนเทศ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่ทุกคน สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่รวดเร็วและถูกต้องได้เปรียบกว่าธุรกิจอื่น สารสนเทศ ความหมายรวมถึงว่า ข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานอื่นๆ จากทั้งแหล่งข้อมูลภายในและแหล่งข้อมูลภายนอกองค์กร สารสนเทศมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในทุกระดับ ผู้บริหารใช้สารสนเทศในการพิจารณาสั่งการและวางแผน ส่วนผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2557) ยกตัวอย่างการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- องค์กรมีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ตามที่กำหนดไว้
- องค์กรสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายในที่จำเป็นต่อการสนับสนุนในการควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ตามที่วางไว้
- องค์กรได้สื่อสารกับหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อ การควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 5 การติดตามและประเมินผล (Monitoring and evaluation)

การควบคุมภายในขององค์กรใดองค์กรหนึ่งจะสมบูรณ์ไม่ได้หากขาดระบบการติดตามและประเมินผล อนึ่งความมีประสิทธิภาพของมาตรการและระบบการควบคุมภายในที่เปลี่ยนแปลงไปได้เสมอๆ องค์กรจึงจำเป็นต้องจัดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ผู้บริหารมั่นใจว่า องค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่สมเหตุสมผลอยู่ตลอดเวลา การควบคุมภายในยังมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (จันทนา สาขากร และคณะ, 2557) ยกตัวอย่างการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- องค์กรติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการควบคุมภายในยังดำเนินไปอย่างครบถ้วนเหมาะสม
- องค์กรประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อบุคคลที่รับผิดชอบ ซึ่งรวมถึงผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการตามความเหมาะสม

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นผู้วิจัยใช้แนวคิดการควบคุมภายใน (Internal Control) ผู้วิจัยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 โดยอิงตามแนวคิดการควบคุมภายในของ COSO 2013 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ เพื่อประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกำไร

กำไร (Earnings) มีความสำคัญอย่างมากในรายงานทางการเงิน เนื่องจากแสดงถึงผลการดำเนินงานที่เพิ่มมูลค่าให้แก่บริษัทตามเกณฑ์คงค้าง (Dechow et al., 1995) และยังเป็นข้อมูลสำคัญของนักลงทุนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสามารถของกิจการ รวมถึงการประเมินราคาหลักทรัพย์ ผู้บริหารจึงต้องการที่จะแสดงงบการเงินที่มีผลกำไรเพื่อสะท้อนความมีประสิทธิภาพของการบริหารงาน (สรีดา ตั้งมั่นสสุชุม, 2561)

Healy and Wahlen (1999) กล่าวว่า การจัดการกำไร (Earnings management) เกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารใช้ดุลยพินิจในการจัดทำรายงานทางการเงินและปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำรายการทางธุรกิจ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจผิดบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานหรือเพื่อให้รายงานทางการเงินแสดงผลการดำเนินงานเชิงเศรษฐกิจเพื่อควบคุมผลตามพันธสัญญาที่ขึ้นอยู่กับตัวเลขทางการเงินบัญชี ที่เอื้อประโยชน์ต่อตัวผู้บริหารเอง

อรนุช จ.จิตต์เจริญชัย (2560) ให้ความหมายว่า การจัดการกำไรเป็นการปรับแต่งผลการดำเนินงานในทิศทางต่างๆ ให้เป็นไปตามความประสงค์ความต้องการของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มหรือลดลงของกำไรหรือเพิ่มหรือลดผลขาดทุน โดยผ่านรายการคงค้าง

ดังนั้นผู้วิจัยให้ความหมาย การจัดการกำไร (Earnings management) ว่าการปรับเปลี่ยนตัวเลขทางบัญชีโดยใช้รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในการเปลี่ยนแปลงผลการดำเนินงานเพื่อใ้งบการเงินเป็นไปตามที่ผู้บริหารต้องการ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

โดยทั่วไปการจัดการกำไรแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามวิธีการจัดการกำไร (วิจิตรา วงศ์ อสิริยาภรณ์, 2564)

(1) การจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง (Accrual-based Earning Management) เป็นการเลือกใช้นโยบายหรือประมาณการทางบัญชีเพื่อปกปิดหรืออำพรางผลการดำเนินงานที่แท้จริง (Dechow and Skinner, 2000) เช่น การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ การประมาณการค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ โดยไม่กระทบต่อกระแสเงินสดของกิจการ อย่างไรก็ตามการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างอาจถูกตรวจสอบและจำกัดโดยผู้สอบบัญชี หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อควบคุมให้บริษัทดำเนินกิจการตามมาตรฐานการบัญชีและกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้

(2) การจัดการกำไรผ่านรายการทางธุรกิจ (Real Activities Earning Management) เป็นการจัดการกำไรผ่านการทำให้เกิดกิจกรรม หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานบางอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Kim and An, 2018) เช่น การเร่งให้เกิดยอดขายในเวลาที่เหมาะสมการผลิตที่มากเกินไปเพื่อลดต้นทุนขาย และรวมทั้งการลดค่าใช้จ่ายตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Roychowdhury, 2006)

(3) การจัดการกำไรด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การจัดการกำไรผ่านการปรับเปลี่ยน การจัดประเภททางบัญชี (Reclassification) การประกาศแนวโน้มของผลกำไรก่อนล่วงหน้า (Earning Forecast Guidance)

ส่วน Ronen and Yaari (2008) กล่าวว่า ได้แบ่งค่านิยมของการจัดการกำไรออกเป็น 3 ประเภท คือ สีขาว สีเทา และสีดำ โดยการจัดการกำไรแบบสีขาว เป็นการใช้ข้อดีของความยืดหยุ่นในการเลือกวิธีการทางบัญชีมาใช้ เป็นการจัดการกำไรที่ทำให้เกิดผลดี โปร่งใส และเป็นประโยชน์สำคัญต่อบริษัทมากที่สุด การจัดการกำไรแบบสีเทา เป็นการเลือกวิธีการทางบัญชีที่อาจทำให้เกิดโอกาสสูงที่สุดในการควบคุมการรายงานของผู้บริหาร หรือทำให้รายงานดูมีประสิทธิภาพเชิงเศรษฐศาสตร์มากที่สุด และการจัดการกำไรแบบสีดำ เป็นการกระทำโดยใช้ข้อมูลบิดเบือนเพื่อให้เกิดการรายงานทางการเงินผิดไปจากความเป็นจริง เป็นการลดความโปร่งใสของรายงาน (สริดา ตั้งมนัสสุขุม, 2561)

แรงจูงใจในการจัดการกำไร

Mulford and Comiskey (1996) กล่าวว่า การปรับแต่งผลการดำเนินงานด้วยความจงใจที่จะสร้างผลการดำเนินงานให้แปรเปลี่ยนไปในทิศทางที่ต้องการ จัดจำแนกการจัดการกำไรออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. เพิ่มกำไรของงวดปัจจุบันให้สูงขึ้น (Boosting current-year performance) การรับรู้รายได้เร็วกว่าที่ควรจะเป็น การสร้างรายได้ที่ไม่มีทางเกิดขึ้นได้จริงการขยับรายได้ของงวดบัญชีถัดไปเข้ามาเป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน

2. การเปลี่ยนแปลงทางการบัญชีไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Discretionary accounting changes) เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักการบัญชีหรือประมาณการทางบัญชีซึ่งไม่ได้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี หากแต่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหารโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มกำไรของงวดปัจจุบัน

3. การกำหนดช่วงเวลาที่จะทำการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Timed management actions) เช่น การตัดสินใจขายสินทรัพย์ที่ได้มาในราคาต่ำ เช่น ที่ดิน ไปในช่วงเวลาที่ราคาของสินทรัพย์นั้นปรับตัวสูงขึ้นเพื่อชดเชยกับผลการดำเนินงานที่ลดลง การตัดสินใจในลักษณะนี้จึงเท่ากับเป็นการที่ฝ่ายบริหารซื้อเวลาเพื่อตกแต่งผลการดำเนินงานให้ดูดีไปเรื่อยๆ จนกว่าผลการดำเนินงานที่แท้จริงจะปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น

4. การลดกำไรของงวดปัจจุบันลง (Reducing current year performance) เช่น การลดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวร การตั้งสำรองลับ และการตั้งภาระหนี้สินในจำนวนที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง

5. การล้างบาง (The big bath) มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการลดกำไรของงวดปัจจุบันลง ทั้งนี้โดยการล้างผลขาดทุนทั้งหมดให้หมดไปในงวดปัจจุบัน เพื่อให้สามารถแสดงผลกำไรในอนาคตต่อไป

การบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual accounting)

วัตถุประสงค์หลักในการใช้เกณฑ์คงค้าง (Accrual basis) ในการบันทึกบัญชี เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินผลการดำเนินงานของบริษัทในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยใช้หลักการรับรู้

รายได้ (Revenue recognition principal) และหลักการจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมตามดุลยพินิจของผู้บริหาร จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ระดับกำไรสุทธิของกิจการมีความสม่ำเสมอ ภายใต้การบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง โดยให้รับรู้รายได้และเหตุการณ์ทางบัญชีเมื่อเกิดขึ้นมิใช่เมื่อมีการรับ การจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด โดยให้บันทึกรายการและแสดงในงบการเงินตามงวดบัญชีที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการจัดการกำไร (ไพริน ใจทัด, 2555)

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) เรื่องการนำเสนองบการเงิน อธิบายว่า กิจการต้องจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง เว้นแต่เป็นข้อมูลกระแสเงินสด โดยกิจการรับรู้ รายการเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย เมื่อรายการเหล่านั้นเป็นไปตาม (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561)

การบันทึกตามเกณฑ์คงค้างต้องบันทึกรายได้ค้างรับ (บริการที่กิจการได้ให้ลูกค้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ลูกค้ายังมิได้ชำระเงิน ซึ่งในกรณีในทางบัญชีถือว่าเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นแล้วแต่ลูกค้าติดหนี้) รายได้รับล่วงหน้า (รายได้ที่ได้รับจากลูกค้าล่วงหน้า โดยที่ยังไม่ได้ส่งมอบสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้า เหตุการณ์ทางบัญชีที่ยังไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายได้ แต่กิจการได้รับเงินแล้ว) ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการที่กิจการได้รับบริการแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายเงินค่าบริการ ซึ่งถ้ายังไม่มีหลักฐานเป็นใบเรียกเก็บเงินจากผู้ให้บริการจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายยังไม่ได้) และค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (ค่าใช้จ่ายที่กิจการจ่ายเงินล่วงหน้าไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับบริการหรือรับบริการยังไม่ครบตามจำนวนเงินที่จ่ายไป เหตุการณ์ทางบัญชีที่ยังไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้ค่าใช้จ่ายแล้ว แต่กิจการได้จ่ายชำระเงินแล้ว) (อรุณี อย่างธารา และคณะ, 2557)

Teoh et al. (1998) อธิบายว่ารายการคงค้างสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบ่งตามช่วงระยะเวลาและแบ่งตามความสามารถในการควบคุมของของผู้บริหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบ่งตามช่วงระยะเวลา สามารถแบ่งเป็นรายการคงค้างระยะสั้นและระยะยาว จากการศึกษาของส่วนใหญ่พบว่าผู้บริหารมักใช้ดุลยพินิจในรายการคงค้างระยะสั้นมากกว่าระยะยาว รายการคงค้างระยะสั้น (Current accruals) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในส่วนของสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน เพื่อสนับสนุนผลการดำเนินงานวันต่อวันของกิจการ เช่น การรับรู้รายได้รับล่วงหน้า รับรู้ประมาณการหนี้สูญและการชะลอการรับรู้ค่าใช้จ่าย เป็นต้น ในขณะที่รายการ

ค่างัวยระยะยาว (Non-current accruals) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิตระยะยาว เช่น การเลือกใช้การตัดค่าเสื่อมราคา การใช้ภาษีค้างจ่ายและการรับรู้กำไรจากรายการพิเศษ เป็นต้น

2. การแบ่งตามความสามารถในการควบคุมของผู้บริหาร

รายการค่างัวยที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารหรือรายการค่างัวยปกติ (Discretionary accruals) เป็นรายการที่ผู้บริหารสามารถควบคุมได้โดยการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ได้แก่ รายการที่ต้องอาศัยการประมาณการต่างๆ เช่น การตั้งประมาณการหนี้สงสัยจะสูญ และการเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา เป็นต้น สำหรับรายการค่างัวยที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) เป็นรายการค่างัวยที่เกิดขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจซึ่งบริษัทไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ยอดขายที่เป็นไปตามระดับการเติบโตของอุตสาหกรรมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจต่างๆ ไป เป็นต้น

แบบจำลองรายการค่างัวยรวม (Total accruals model)

รายการค่างัวยรวม (Total accruals) คำนวณได้ 2 วิธีการ Belkaoui (2004)

1. ตามแนวคิดกระแสเงินสด (Cash flow approach)

Total accruals = Reported net income – Cash flow from operating activities

$$TA_t = NI_t - CFO_t$$

โดย TA_t = รายการค่างัวยรวม (total accruals)

NI_t = กำไรสุทธิ (net income)

CFO_t = กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (cash flows from operations)

2. ตามแนวคิดงบดุล (Balance sheet approach)

Total accruals = Non-discretionary accruals + discretionary accruals

$$TA_t = \Delta CA_t - \Delta CL_t - \Delta Cash_t + \Delta DCL_t - Dep_t$$

โดย TA_t = รายการค่างัวยรวม (total accruals)

ΔCa_t = การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หมุนเวียน
(change in the current asset)

ΔCL_t = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินหมุนเวียน
(change in the current liabilities)

$\Delta Cash_t$ = การเปลี่ยนแปลงของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
(change in cash and cash equivalent)

ΔDCL_t = การเปลี่ยนแปลงของหนี้สินระยะยาวที่ครบกำหนดชำระภายใน 1 ปี
(change in cash and cash liabilities)

Dep_t = ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย
(The depreciation and amortization expense)

การศึกษาของ Hribar and Collins (2002) พบว่าตัววัดค่ารายการคงค้างรวมโดยใช้ตามแนวคิดกระแสเงินสด (Cash flow approach) ที่อธิบายว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานสามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานเชิงเศรษฐกิจได้ดีกว่ากำไรตามเกณฑ์คงค้างที่ผู้บริหารอาจจัดการกำไรเพื่อให้แสดงผลการดำเนินงานตามที่ต้องการ (นันทนินธ์ สวรรค์วัฒนกุล, 2553) และแนวคิดงบดุล (Balance sheet approach) การวัดค่าตามแนวคิดงบดุลหรืองบแสดงฐานะการเงินทำให้เกิดความโน้มเอียงในการวัดค่าอย่างมีนัยสำคัญ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดการวัดค่ารายการคงค้างรวมโดยใช้ตามแนวคิดกระแสเงินสด (Cash flow approach)

วิธีการตรวจสอบการจัดการกำไร

ในการทดสอบการวัดค่าการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary accruals) โดยรายการคงค้างที่อยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร คำนวณได้จากผลต่างของรายการคงค้างรวม (Total accruals) กับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) ซึ่งคำนวณจากผลต่างระหว่างรายการคงค้างรวม (Total accruals) หักด้วยสินทรัพย์รวมต้นงวดกับรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) นักวิจัยในอดีตได้คิดค้นตัวแบบขึ้นมาเพื่อใช้ในการประมาณค่ารายการดังกล่าว ได้ดังนี้

รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

$$TAC = NDAC + DAC$$

$$DAC = TAC - NDAC$$

โดย

DAC = รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

TAC = รายการคงค้างทั้งหมด

NDAC = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

TA_{t-1} = สินทรัพย์รวมของบริษัทปีที่ t-1

ตัวแบบที่ใช้ในการวัดค่ารายการคงค้างรวมที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารมีหลายตัวแบบ ดังนี้

1. แบบจำลอง The Jones Model

The Jones Model (1991) ต้องการควบคุมผลกระทบที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ของบริษัท ส่งผลกระทบต่อรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร แบบจำลองที่ใช้ในการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) ดังนี้

$$NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_t}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right) \quad (1)$$

โดย

NDA = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในปีปัจจุบัน

ΔREV_t = การเปลี่ยนแปลงรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

PPE_t = ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก่อนหักค่าเสื่อมราคาของปีปัจจุบัน

A_{t-1} = สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นงวดของปีที่ผ่านมา

$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยซึ่งได้มาจากสมการถดถอย (1) ดังนี้

$$\frac{TA_t}{A_{t-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV_t}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon_t \quad (2)$$

โดย

TA_t = ยอดรายการคงค้างของปีปัจจุบัน

ε = สัดส่วนรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารต่อรายการคงค้างทั้งหมด

2. แบบจำลอง The Modified Jones Model

แบบจำลอง The Modified Jones Model (1995) ในการวัดค่ารายการคงค้างที่เกิดจากการตัดสินใจโดยการใช้นโยบายการรับรู้รายได้ จึงพัฒนาตัวแบบจำลอง Jones Model โดยแตกต่างจาก แบบจำลอง The Jones Model ในการวัดค่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) รายได้ถูกปรับด้วยการเปลี่ยนแปลงของยอดลูกหนี้ เนื่องจากแบบจำลอง The Jones Model พิจารณารายได้ทั้งหมด แต่แบบจำลอง The Modified Jones Model คำนวณเฉพาะรายได้ในส่วนที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดจากรายได้จากการขาย เป็นเงินเชื่อทั้งหมด เป็นรายการค้าที่คาดว่าจะมีการจัดการกำไร หลักการพื้นฐานเสนอว่าผู้บริหารสามารถจัดการกำไรผ่านทางารรับรู้รายได้ของยอดขายเชื่อ ได้ง่ายกว่าการจัดการกำไรผ่านทางารรับรู้รายได้จากการขายสด ซึ่งตัวแบบที่ใช้ในการคำนวณรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (Non-discretionary accruals) ของแบบจำลอง The Modified Jones Model เป็นดังนี้

$$NDA_t = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left[\frac{(\Delta REV_t - \Delta REC_t)}{A_{t-1}} \right] + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon_t$$

โดย

NDA_t = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารในปีปัจจุบัน

ΔREV_t = การเปลี่ยนแปลงรายได้ในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมา

ΔREC_t = ยอดลูกหนี้สุทธิในปีปัจจุบันหักด้วยยอดลูกหนี้สุทธิปีที่ผ่านมา

PPE_t = ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ก่อนหักค่าเสื่อมราคาของปีปัจจุบัน

A_{t-1} = สินทรัพย์รวม ณ วันสิ้นสุดของปีที่ผ่านมา

$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยซึ่งได้มาจากสมการถดถอยดังนี้

$$\frac{TA_t}{A_{t-1}} = \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left[\frac{(\Delta REV_t - \Delta REC_t)}{A_{t-1}} \right] + \alpha_3 \left(\frac{PPE_t}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon_t$$

โดย

TA_t = ยอดรายการคงค้างของปีปัจจุบัน

ε = สัดส่วนรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารต่อรายการคงค้างทั้งหมด

3. แบบจำลอง Yoon Model

Yoon et al. (2006) พัฒนาแบบจำลองการจัดการกำไรโดยนำไปทดสอบในบริบทของกลุ่มประเทศที่เศรษฐกิจเกิดใหม่เพื่อตรวจสอบการจัดการกำไรในบริษัทที่มีสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม การเมืองที่แตกต่างกับกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยแยกรายได้ทางบัญชีออกเป็น 2 ส่วน คือ กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และรายการคงค้างรวม Yoon et al. (2006) มองรายการคงค้างทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกำไร (วิจิตร วรงค์อิสริยาภรณ์, 2564) ดังนี้

$$NDAC_t = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_2 \left(\frac{\Delta EXP_{it} - \Delta PAY_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_3 \left(\frac{DEP_{it} - PEN_{it}}{REV_{it}} \right) + \varepsilon_{it}$$

$NDAC_t$ = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของบริษัท i ในปี t

ΔREC_{it} = การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้การค้าสุทธิในปีที่พิจารณาภัยอดลูกหนี้ของบริษัท i ในปี t

ΔEXP_{it} = ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวแทนของบริษัท i ในปี t หัก ด้วยผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวแทนของบริษัท i ในปี $t-1$)

ΔPAY_{it} = การเปลี่ยนแปลงเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ในปี t

DEP_{it} = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ในปี t

PEN_{it} = ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ของพนักงานหลังเลิกจ้างของบริษัท i ในปี t

สรिता ตั่งมนัสสุขุม (2561) อธิบายการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างของผู้บริหารโดยใช้แบบจำลอง Yoon et al. (2006) สามารถตรวจวัดและมีความเหมาะสมที่ใช้ในการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างสำหรับประเทศไทยได้ดีกว่าแบบจำลอง Modified Jones ซึ่งเป็นไปตามงานวิจัยของ Alareeni and Aljuaidi (2014), Islam et al. (2011) และ Yoon et al. (2006) พบว่าแบบจำลอง Yoon et al. (2006) มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการตรวจวัดการจัดการกำไรกับประเทศที่กำลังพัฒนามากกว่าแบบจำลองของ The Jones Model (1991) และแบบจำลอง The Modified Jones Model (1995) เหมาะสมกับการวัดการจัดการกำไรกับประเทศที่พัฒนาแล้ว (Dechow et al., 1995)

ปิยณัฐ ฤกษ์พุดม และคณะ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานวิจัยนี้วัดมูลค่าของการจัดการกำไรจากการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในรายการคงค้าง (Discretionary accruals) โดยใช้แบบจำลอง Yoon et al. (2006) พบว่าความสามารถในการทำกำไร และกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการกำไรมากที่สุด เพราะว่าในบริบทของประเทศไทยมีสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การเมือง ที่เป็นกลุ่มที่กำลังพัฒนา และกลุ่มเศรษฐกิจเกิดใหม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเลือกใช้แบบจำลอง Yoon et al. (2006)'s model การวัดค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารเพราะมีความเหมาะสมกับบริบทในประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและมีการลงทุนจากนักลงทุนต่างชาติเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในและการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต สามารถสรุปออกเป็น 4 ส่วนที่ได้จากการศึกษาดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง กับการจัดการกำไร

Boulhaga et al. (2022) ศึกษาผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในต่อการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง หลักฐานจากบริษัทที่อยู่ในดัชนี SBF 120 ประเทศฝรั่งเศส ปี 2012 – 2018 จำนวน 686 บริษัท โดยใช้แบบจำลองด้วยวิธี Ordinary Least Squares Method (OLS) และ Generalized Method-of-Moments Estimator (GMM) ในการวัดค่าการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง ตัวแบบที่ใช้ในการวัดค่าการเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในภายจากรายงานประจำปี หากบริษัทเปิดเผยข้อบกพร่องมีค่าเท่ากับ 1 และ 0 ผลการศึกษาพบ พบว่าการเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง อีกทั้งผลลัพธ์เชิงประจักษ์พบว่า การเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างนัยสำคัญกับการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างโดยดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ การศึกษานี้เสนอแนะว่า

ระบบการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่ดีช่วยลดการจัดการกำไรตามเกณฑ์คงค้าง แต่ผลลัพธ์คือช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลงบการเงินของกิจการให้ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ได้

Ying (2016) ศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ต้นทุนตัวแทนและการจัดการกำไร หลักฐานจากประเทศจีน ปี 2011-2013 จำนวน 1,362 บริษัท โดยใช้แบบจำลอง Modified Jones Model ในการวัดค่าการจัดการกำไร ตัวแบบที่ใช้วัดค่าการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน (ICIDI) ตามตัวแบบของ Yang (2010) ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในเป็นลบ ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่มีคุณภาพสูงขึ้นก็จะยิ่งลดการจัดการกำไร และยังพบว่าต้นทุนตัวแทน มีค่าสัมประสิทธิ์ของค่าใช้จ่ายการผลิตนั้นเป็นค่าบวก หมายความว่าค่าใช้จ่ายของตัวแทนเป็นบวกต่อการจัดการรายได้ ค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในคือ 64 คะแนน ยิ่งค่าคะแนนดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในสูงข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัทยิ่งมีคุณภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในสามารถส่งผลกระทบต่อจัดการรายได้ผ่านต้นทุนตัวแทนและการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจะช่วยลดค่าใช้จ่ายของต้นทุนตัวแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพในประเทศจีน

กอบชัย ชิดเชื้อสกุลชน (2549) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระดับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารและการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2545-2546 จำนวน 82 บริษัท ส่วนการวัดเปลี่ยนแปลงในระดับการจัดการกำไรนั้น ได้ใช้แบบจำลอง Modified Jones (1995) ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระดับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารกับการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวพบว่า การเปลี่ยนแปลงในระดับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผยข้อมูล แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผย เช่น การเปลี่ยนแปลงในขนาดของบริษัท การเปลี่ยนแปลงในกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น การเปลี่ยนแปลงในอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้ การเปลี่ยนแปลงประเภทของสำนักงานสอบบัญชี ไม่มี

ความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผยข้อมูล สรุปว่า การเปิดเผยเป็นรายด้าน การบริหารและการจัดการมีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเกิดจากผู้บริหารยังไม่ให้ความสำคัญกับข้อมูลด้านนี้เท่าไร

ชุตินมพันธ์ หาญฤทธิเจริญ (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในและคุณภาพกำไร ศึกษาบริษัทจดทะเบียนเพื่อเสนอขายหุ้นแก่ประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) ระหว่างปี 2553 - 2557 รวมทั้งสิ้น 75 บริษัท ตัวแปรต้น การควบคุมภายในซึ่งวัดจากการเปิดเผยข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน 2 ประเภท คือ ข้อบกพร่องระดับกระบวนการ และข้อบกพร่องระดับองค์กร จากแบบ 69-1 หรือ แบบ Filing และคุณภาพกำไรวัดแบบจำลอง McNichols (2002) เพื่อวัดคุณภาพของรายการคงค้างและตัวแบบของ Francis et al., (2004) เพื่อวัดความมีเสถียรภาพของกำไร ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในและคุณภาพกำไร ใน 2 คุณสมบัตินี้ ได้แก่ คุณภาพรายการคงค้างและความมีเสถียรภาพของกำไร แสดงว่า บริษัท IPO ที่มีข้อบกพร่องในการควบคุมภายในระดับองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายการคงค้างเกินปกติ เนื่องจากการควบคุมภายในระดับองค์กรจะเป็นการกำหนดแนวทาง โครงสร้างหรือทิศทางขององค์กร โดยคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง สำหรับบริษัทที่มีข้อบกพร่องในการควบคุมภายในระดับกระบวนการ ไม่พบความสัมพันธ์กับคุณภาพรายการคงค้าง เนื่องจากความผิดพลาดสามารถตรวจพบได้ง่ายและแก้ไขได้โดยโดยรวดเร็ว สำหรับคุณสมบัตินี้ความมีเสถียรภาพของกำไร ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างข้อบกพร่องในการควบคุมภายในระดับองค์กรและข้อบกพร่องในการควบคุมภายในระดับกระบวนการ และยังพบว่าตัวแปรควบคุม พบว่าอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับรายการคงค้างปกติ หมายความว่า หากบริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่สูงจะมีรายการคงค้างเกินปกติที่ต่ำกว่า ความสามารถในการทำกำไรที่สะท้อนผ่านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จะทำให้ทราบว่าบริษัทมีการใช้สินทรัพย์ไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารนำเงินไปลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูงจนทำให้ผลประกอบการแย่งลง ทำให้เกิดแรงจูงใจในการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการรายการคงค้างของผู้บริหาร สำหรับความผันผวนของรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายการคงค้าง หากบริษัทมีความผันผวนหรือความไม่แน่นอนของรายได้ที่สูงจะมีรายการคงค้างเกินปกติที่สูงกว่า รวมถึงรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายการคงค้างเกินปกติ นอกจากนี้ผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับรายการคงค้างเกินปกติ บริษัทที่ใช้

บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) จะมีรายการคงค้างเกินปกติที่ต่ำกว่า สำหรับขนาดของบริษัทและความผันผวนของกระแสเงินสด ไม่มีพบความสัมพันธ์กับรายการคงค้างเกินปกติของบริษัท

ทิพวรรณ สวัสดิ์ (2560) ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงกับการตกแต่งกำไร กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2558 จำนวน 235 บริษัท โดยใช้แบบจำลอง Modified Jones (1991) เก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงใช้วิธีการออกแบบและพัฒนาให้ครอบคลุมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับดี ซึ่งมี 2 องค์ประกอบที่ระดับการเปิดเผยอยู่ในระดับการเปิดเผยดีมาก คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กรบริษัทมีการประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการควบคุมภายในและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารเพื่อป้องกันการตกแต่งกำไรในดุลยพินิจของผู้บริหาร มีการกำหนดโครงสร้างองค์กร และแผนงานความรับผิดชอบของบุคลากรภายในองค์กรอย่างชัดเจน ตรวจสอบแผนงานได้อย่างเป็นระบบ และการติดตามผล เช่น บริษัทมีการติดตามผลการบริหารความเสี่ยงเรื่องการตกแต่งกำไรอย่างต่อเนื่องโดยผู้บริหาร และยังพบว่า การติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในการจัดการ หากเกิดการตกแต่งกำไรภายในองค์กร ภายหลังจากทดสอบตัวแปรควบคุมพบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการตกแต่งกำไร นอกจากนี้ยังพบว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชีไม่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงกับการตกแต่งกำไร และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะของสำนักงานสอบบัญชีทั้ง 2 ประเภท พบว่า สำนักงานสอบบัญชี Non-Big4 มีความรู้มากกว่าสำนักงานสอบบัญชี Big4 ในด้านการตลาดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้ามากกว่า

นิตติกร สุวรรณศิลป์ และคณะ (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงและการตกแต่งกำไรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2558 จำนวน 235 บริษัท ตัวแปรอิสระที่ใช้แบบประเมินการบริหารความเสี่ยงขององค์กร โดยแบบจำลองที่ใช้ในการทดสอบการตกแต่งกำไร คือแบบจำลอง Jones (1991) ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านการระบุเหตุการณ์ ด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านข้อมูลและด้านการติดต่อสื่อสาร สามารถพยากรณ์การตกแต่งกำไรของบริษัทได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถอธิบายได้ว่า บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการระบุเหตุการณ์และด้านข้อมูล

และการติดต่อสื่อสารที่มากขึ้น จะส่งผลต่อการตกแต่งกำไรมากกว่าบริษัทที่ไม่มีการเปิดเผย (มีความสัมพันธ์เชิงบวก) ส่วนบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการตอบสนองความเสี่ยงมากจะส่งผลทำให้การตกแต่งกำไรน้อยลง (มีความสัมพันธ์เชิงลบ) อธิบายว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการตอบสนองความเสี่ยงที่มากจะช่วยทำให้มีการตกแต่งกำไรน้อยกว่าบริษัทที่ไม่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านนี้ การเปิดเผยข้อมูลด้านการตอบสนองความเสี่ยงนั้น บริษัทมีการใช้แนวทางในการจัดการความเสี่ยงในการตกแต่งกำไร หลีกเลี่ยงความเสี่ยง จัดการความเสี่ยง ลดความเสี่ยงและยอมรับความเสี่ยง ส่วนตัวแปรด้านอื่นๆ คือการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุเหตุการณ์ การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร การติดตาม และประเภทสำนักงานสอบบัญชีไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรอย่างมีนัยสำคัญซึ่งพบว่าตัวแปรควบคุม ขนาดของกิจการและประเภทสำนักงานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการตกแต่งกำไรโดยพบว่า กิจการที่มีขนาดใหญ่ มักใช้ผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะ Big4 ทำให้ตัวเลขในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือสามารถช่วยลดการตกแต่งกำไรได้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

อลิศรา ผลาวรรณ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2545 จำนวน 175 บริษัท ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ระดับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียน พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนสามารถเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับได้ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าบริษัทส่วนใหญ่สามารถเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดที่บังคับให้เปิดเผยได้ในระดับสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากผลการใช้มาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลและจัดกิจกรรมที่ช่วยบรรณรงค์หรือสนับสนุนให้บริษัทจดทะเบียนเล็งเห็นความสำคัญและเข้าใจถึงการเปิดเผยที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจพบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลมิได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากนัก ทั้งนี้อาจเนื่องจากหน่วยงานกำกับดูแลในประเทศไทย ได้มีการกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับจำนวนมาก ทำให้บริษัทจดทะเบียนมีความเห็นว่า ข้อมูลที่เปิดเผยตามข้อกำหนดนั้นมีความเพียงพอต่อการตัดสินใจของนักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นอยู่แล้ว 2) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลกับคุณลักษณะต่างๆของ

บริษัท 2.1 คุณลักษณะเกี่ยวกับโครงสร้างของบริษัท พบว่ามี 2 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ ขนาดของบริษัท อธิบายว่า บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เนื่องจากบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีต้นทุนในการจัดทำข้อมูลและความเสียเปรียบทางการแข่งขันจากการเปิดเผยข้อมูลต่ำกว่าบริษัทขนาดเล็ก ส่วนการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับ แต่ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ บริษัทที่มีการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในสัดส่วนต่ำจะมีการเปิดเผยข้อมูลข้อบังคับได้ครอบคลุมในรายละเอียดมากกว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นโดยชาวต่างชาติในสัดส่วนสูง 2.2 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูล คือ อายุการดำเนินของบริษัท มีความสัมพันธ์ต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจและการเปิดเผยข้อมูลรวม (ซึ่งอาจเป็นผลจากความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ) แต่เป็นความสัมพันธ์ในเชิงลบ นอกจากนี้ตัวแปรสภาพคล่องทางการเงินมีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลรวม โดยเป็นความสัมพันธ์ในเชิงลบ อธิบายว่า บริษัทที่มีสภาพคล่องทางการเงินต่ำลงจะมีการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง 2.3 คุณลักษณะเกี่ยวกับธุรกิจหรือการตลาดของบริษัท คือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับและการเปิดเผยข้อมูลรวม กล่าวคือ บริษัทที่มีการตรวจสอบบัญชีโดยบริษัทสอบบัญชีที่เป็น Big 4 จะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้ตรงข้อมูลกับข้อมูลที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลได้ดีกว่าบริษัทที่มีการตรวจสอบบัญชีโดยสอบบัญชีขนาดเล็ก (บริษัทที่ไม่ใช่ Big 4) และยิ่งพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมต่างๆมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับไม่แตกต่างกัน แต่อาจมีความแตกต่างกันในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ

ศุภมาศ หอมตระกูล (2555) ศึกษาการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100 ปี 2553 จำนวน 100 บริษัท ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO ใช้แบบประเมิน (Checklist) ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยความเสี่ยงของบริษัทฯ ซึ่งแบ่งตามวัตถุประสงค์ 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ COSO ซึ่งประเภท ความเสี่ยงที่การเปิดเผยมากที่สุด คือ การเปิดเผยความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ และการเปิดเผยความเสี่ยงด้านรายงาน ซึ่งมีการเปิดเผยโดยเฉลี่ยร้อยละ 93 และการเปิดเผยรองลงมา คือ การเปิดเผยความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งมีการเปิดเผยโดยเฉลี่ยร้อยละ 81 ส่วนการเปิดเผยความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ มีการ

เปิดเผยน้อยที่สุด ซึ่งมีการเปิดเผยโดยเฉลี่ยร้อยละ 72 และยังพบว่า ขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO และรายได้จากการขาย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยง ดังนั้น ขนาดของบริษัทจึงมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO โดยบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก จึงทำให้ขนาดของบริษัทมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงของ COSO นอกจากนี้ ตัวแปรควบคุม สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ดังนั้น บริษัทที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระสูงจะมีการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงที่มากกว่าบริษัทที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระน้อย และอายุการดำเนินงานของบริษัท มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันกับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ที่แทนค่าขนาดบริษัท นอกจากนี้การเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ตามจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิด COSO กลุ่มอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน

สิริมา แซ่ลี (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย SET100 ปี 2554-2556 จำนวน 72 บริษัท ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklists แบบเก็บข้อมูลตามความสมัครใจ ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจซึ่งมีค่าเฉลี่ย 33.50 คะแนน ต่ำสุด 42.33 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 70 คะแนน ซึ่งเห็นได้ว่าบริษัทให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสีย บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจที่เกิดจากความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อตอบสนองแรงกดดันดังกล่าวและทำให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลภายนอกทราบถึงภาพลักษณ์ของบริษัท และยังพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ และอิทธิพลของลักษณะธุรกิจที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ สำหรับตัวแปรควบคุมพบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมสูงมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมที่ส่งผล

กระทบต่อสังคมต่ำ สำนักงานสอบบัญชี (Big4) มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ (Big4) เพราะสำนักงานสอบบัญชีถูกคาดหวังจะมีการให้บริการที่มีคุณภาพ ลักษณะของการถือหุ้นที่ถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาลมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมากกว่าลักษณะของการถือครองหุ้นที่ส่วนใหญ่โดยภาคเอกชน อธิบายว่า บริษัทที่มีการถือครองหุ้นส่วนใหญ่โดยภาครัฐบาลมีปริมาณการรายงานข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีการถือครองหุ้นโดยเอกชน เนื่องจากต้องการการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ภาคประชาชน เพื่อพัฒนาของประเทศ บริษัทจึงต้องมีการรายงานข้อมูลให้แก่สาธารณชนทราบ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและการตกแต่งกำไร

นันทินันท์ สวรรค์วัฒนกุล (2553) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไร กระแสเงินสดอิสระส่วนเกิน และคณะกรรมการตรวจสอบ ปี 2551-2552 จำนวน 536 บริษัท โดยใช้แบบจำลอง Jones (1991) และ Modified Jones (1995) ผลการทดสอบพบว่า กระแสเงินสดอิสระมีความสัมพันธ์ทางเดียวกันกับระดับการจัดการกำไร หมายความว่าผู้บริหารมีแนวโน้มจะปรับปรุงแก้ไขกำไรในทางใดทางหนึ่งผ่านทางการใช้ดุลยพินิจในรายการคงค้างทางบัญชีของบริษัท เพื่อปกปิดสถานะและผลการบริหารที่แท้จริงที่อาจจะเป็นผลมาจากการตัดสินใจลงทุนที่ผิดพลาดในโครงการที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจคณะกรรมการบริษัทจะช่วยลดการจัดการกำไรได้ ผลการศึกษาพบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบกับระดับรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารไม่ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ไม่มีหลักฐานแน่ชัดที่จะสนับสนุนสมมติฐาน จึงไม่อาจสรุปได้ว่าสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนช่วยลดโอกาสในการจัดการกำไรได้ และยังพบว่าความถี่ของการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ทางเดียวกันกับการจัดการกำไรของบริษัทที่มีกระแสเงินสดอิสระสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความถี่ของการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบสามารถสะท้อนถึงการจัดการกำไรของบริษัทได้ ยิ่งจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมถี่ก็จะยิ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีการจัดการกำไร สำหรับตัวแปรควบคุม กระแสเงินสดอิสระมีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับของรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร ส่วนขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับของระดับรายการคงค้างที่ใช้ดุลยพินิจของผู้บริหาร

จิรณา โฉมจันทร์ (2550) ศึกษาการจัดการกำไรและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2545 ถึง 2548 จำนวน 252 บริษัท แบบจำลองที่ใช้วัดค่าการจัดการกำไรโดยใช้วิธี Total Accruals Jones Model ผลการศึกษาพบว่า สัดส่วนกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไร อธิบายว่า หากมีสัดส่วนกรรมการอิสระเพิ่มมากขึ้นการจัดการกำไรก็ยิ่งลดน้อยลง อย่างไรก็ตามไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคณะกรรมการอิสระ จำนวนกรรมการอิสระที่เป็นกรรมการตรวจสอบ และจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัท มีผลต่อการจัดการกำไร สาเหตุอาจเกิดจากที่จำนวนของคณะกรรมการอิสระยังไม่มีการระบุโดยชัดเจนและเหมาะสมตามสภาพธุรกิจ บริษัทที่มีการประชุมคณะกรรมการไม่มากนักและบริษัทจัดประชุมตามจำนวนครั้งขั้นต่ำในตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดเท่านั้น ดังนั้นการมีลักษณะของคณะกรรมการบริษัทฯ ดังกล่าวอาจจะไม่เพียงพอในการป้องกันและจำกัดขอบเขตการจัดการกำไรของฝ่ายจัดการได้

ไพริน ใจทัต (2555) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไร ปี 2553 โดยวัดการจัดการกำไรจากรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร คำนวณตามแบบ Cross-Sectional Modified Jones ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร อาจเนื่องจากบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสมกับขนาดกับกิจการซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการแยกกระหว่างบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่าการแยกกระหว่างบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไรของบริษัทฯ จะทำให้คณะกรรมการสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายจัดการเป็นไปอย่างอิสระและเป็นการจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจในการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารได้เพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้การจัดการกำไรลดลง จำนวนบริษัทที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่ง สัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหาร พบความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการจัดการกำไร แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งมีมากการจัดการกำไรก็จะสูงขึ้น และสัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนความเป็นเจ้าของบริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหารมีอิทธิพลกับการจัดการกำไร เมื่อสัดส่วนความเป็นเจ้าของ

บริษัทของคณะกรรมการและผู้บริหารมีมากขึ้น การจัดการกำไรก็จะสูงขึ้นด้วยแต่การให้คณะกรรมการและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของบริษัทมีทั้งผลทางบวกและทางลบต่อกิจการ สำหรับตัวแปรควบคุม ความเสี่ยงทางการเงิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการกำไร อธิบายว่า บริษัทมีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มาจากแหล่งเงินทุนที่ไม่ได้มาจากการกู้ยืมซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าใช้แหล่งเงินทุนจากกำไรสะสมและการออกหุ้นเพิ่มทุนในขณะที่บางบริษัทมีการลงทุนในสินทรัพย์โดยใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีความเสี่ยงทางการเงินระดับสูง ส่วนขนาดของสำนักงานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการกำไร อธิบายว่าบริษัทฯ นิยมใช้บริการสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่กับสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน ความสามารถในการทำกำไรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการกำไร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความสามารถและประสิทธิภาพของฝ่ายจัดการในการบริหารสินทรัพย์ของกิจการก่อให้เกิดกำไรกลับมาในกิจการในระดับที่ต่ำ ส่วนประเภทของอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการจัดการกำไรในแต่ละอุตสาหกรรม จากการรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มที่มีจำนวนตัวอย่างมากที่สุดคือกลุ่มอุตสาหกรรมก่อสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือกลุ่มทรัพยากร

สุภรัตน์ ตันต์พรชัย (2559) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี 2554-2558 จำนวน 37 บริษัท ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการเก็บข้อมูลได้จาก สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย หรือ (IOD) ที่เปิดเผยไว้บนเว็บไซต์ของสมาคม แบบจำลอง Yoon Model (2006) ในการทดสอบการตกแต่งกำไร ผลการศึกษาพบว่า ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการกับการตกแต่งกำไรนั้นไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างกัน แต่เมื่อแบ่งกลุ่มผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการระหว่างบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินที่อยู่ในระดับดีขึ้นไปกับบริษัทที่ได้รับคะแนนต่ำกว่าพบว่า มีระดับรายการค้ำตามดุลยพินิจของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ตัวแปรควบคุมพบว่า จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการตกแต่งกำไร อธิบายว่า ยิ่งจำนวนคณะกรรมการบริษัทมีจำนวนมากระดับการตกแต่งกำไรก็จะน้อยลง แต่ความถี่ในการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับการตกแต่ง

กำไร อธิบายว่ายิ่งจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีมากเท่าไรความเป็นไปได้ในการตกแต่งกำไรก็จะมีมากขึ้น ทั้งสองปัจจัยมีความสัมพันธ์ที่ได้นั้นในระดับที่ค่อนข้างต่ำ อธิบายว่า มีผลต่อการตกแต่งกำไรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น สำหรับ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนนั้นไม่พบความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร ทั้งนี้เพราะว่าอัตราส่วนหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด และทุกบริษัทก็ปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทิพย์ธัญญา ทรินานนท์ (2560) ศึกษาอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไร และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 ปี พ.ศ. 2554-2558 จำนวน 435 บริษัท ตัวแบบวัดรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร แบบจำลอง Jones (1991) มูลค่ากิจการวัดโดย การคำนวณ EVA ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร อธิบายว่าไม่ว่าจำนวนคณะกรรมการบริษัทจะมีมากหรือน้อย ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อจัดการกำไรของบริษัท เนื่องจากคณะกรรมการสนใจที่จะเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และยังพบว่าสัดส่วนคณะกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ไม่ว่าจะจำนวนคณะกรรมการอิสระจะมีมากหรือน้อยก็จะไม่ส่งผลกระทบต่อจัดการกำไรของบริษัท การแยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารไม่ส่งผลกระทบต่อจัดการกำไร เนื่องจากการแยกตำแหน่งดังกล่าวจะช่วยในการจำกัดขอบเขตการใช้อำนาจในการจัดการกำไรของฝ่ายบริหารได้เพิ่มขึ้น สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร สำหรับสมมติฐานการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ พบว่า ขนาดของคณะกรรมการ การแยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารและคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ และยังพบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ สัดส่วนการถือหุ้นของผู้ถือหุ้นรายใหญ่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ แต่ไม่พบว่าตัวแปรควบคุม ขนาดของกิจการ การเติบโตของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน มีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ และยังพบว่า การเติบโตของบริษัทมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่พบว่าขนาดของกิจการบริษัท และความเสี่ยงทางการเงินของบริษัทมีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการและการจัดการกำไร

ธกานต์ ชาตวิวงศ์ (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการตกแต่งกำไร ปี 2545 – 2547 ตัวแบบใช้วัดค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ตัวแบบจำลอง Modified Jones (1995) ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างรวมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร บริษัทที่มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่เข้มงวดจะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่า กล่าวได้ว่า บริษัทที่มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่เข้มงวดจะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่า บริษัทที่มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่ไม่เข้มงวด ในกรณีที่ใช้สัดส่วน คณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีหรือการเงิน และสัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบเพศหญิงเป็นตัวแทนของการกำกับดูแลกิจการ ทำให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ตัวแปรควบคุม พบว่า ระดับการถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร อธิบายว่าบริษัทที่มีการถือหุ้นสูงจะมีการตกแต่งกำไรสูงกว่าบริษัทที่ถือหุ้นต่ำ ขณะที่การเติบโตของกิจการ และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร นั่นคือ บริษัทที่มีการเติบโตสูงจะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่าบริษัทที่มีการเติบโตต่ำและบริษัทมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานปรับปรุงด้วยขนาดของสินทรัพย์รวมของบริษัทสูงจะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่าบริษัทที่มีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานปรับปรุงด้วยขนาดของสินทรัพย์รวมของบริษัทต่ำ

อรนุช จ.จิตต์เจริญชัย (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ คุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัท การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการจัดการกำไร บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดัชนี 100 ในช่วงปี 2557 – 2559 จำนวน 233 บริษัท การวัดค่าการจัดการกำไร โดยใช้แบบจำลอง Modified Jones (Dechow et al.,1995) ผลการศึกษาพบว่า เพศของคณะกรรมการบริษัทและการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร ซึ่งมีทิศทางไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง คือ เพศ หญิงของคณะกรรมการบริษัทมีการจัดการกำไรมากกว่าเพศชายของคณะกรรมการบริษัท การกำกับดูแลกิจการที่ดี พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการกำกับดูแลกิจการสามารถช่วยลดการจัดการกำไรได้อย่างชัดเจน และเพิ่มผลประกอบการของกิจการ อย่างไรก็ตามกระแสเงินสดอิสระมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ

จัดการกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ ถ้ามีกระแสเงินสดอิสระมาก กิจกรรมนำเงินกระแสเงินสดอิสระไปลงทุนเครื่องจักรและขยายกำลังการผลิตมากกว่าที่มีการจัดการกำไร อายุของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการกำไรอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังนั้นคณะกรรมการบริษัทจะไม่สามารถจัดการกำไรได้ดี แต่จะให้ผู้บริหารเป็นผู้จัดการแทน การจัดการกำไรจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้ หรือการศึกษาของคณะกรรมการบริษัทเพียงอย่างเดียวที่ส่งผลต่อการจัดการกำไร และยังพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการบริษัท ขนาดของคณะกรรมการบริษัท ค่าเฉลี่ยของการประชุมคณะกรรมการบริษัท ระยะเวลาเฉลี่ยการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างไม่มีนัยสำคัญกับการจัดการกำไร ส่วนตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร ซึ่งไม่ว่าบริษัทขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็มีผลต่อการจัดการกำไรไม่แตกต่างกัน และสภาพคล่องทางการเงินพบความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร อธิบายว่า สภาพคล่องทางการเงินไม่สามารถทำให้ผู้บริหารละเมิดข้อตกลงตามสัญญาเงินกู้ได้ ในขณะที่การเติบโตของบริษัท พบความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร แสดงว่าช่วงที่กิจการเติบโตผลการดำเนินงานที่ดีจึงไม่จำเป็นที่ผู้บริหารจะจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง

วาสุกาญจน์ นามโณม (2561) ศึกษาการบริหารกำไรเชิงฉวยโอกาสหรือผลประโยชน์ของกิจการที่มีต่อระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีของประเทศไทย ปี 2552-2555 จำนวน 1,607 บริษัท แบบจำลองการบริการกำไรผ่านรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร ตามตัวแบบ Modified Jones Model และ Dechow, Sloan and Sweeney (1995) และตัวแบบจำลอง Yoon (Yoon, Miller and Jiraporn, 2006) ด้านประสิทธิภาพของคณะกรรมการบริษัททั้ง 2 ตัวแบบ ผลการศึกษาพบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท การควบตำแหน่งระหว่างประธานกรรมการกับผู้บริหารสูงสุด สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ไม่พบความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ และยังพบว่าสัดส่วนของกรรมการบริษัทที่มีความรู้ ความชำนาญทางด้านการเงินและบัญชี จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัท พบความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ส่วนสัดส่วนของกรรมการอิสระมีผลกระทบต่อนโยบายคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร อีกทั้งยังพบว่าสัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ ความชำนาญทางด้านการเงิน และบัญชี มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจ

ของฝ่ายบริหาร ผลการศึกษาพบว่าด้านโครงสร้างผู้ถือหุ้นทั้ง 2 ตัวแบบ พบว่า สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ สัดส่วนการถือหุ้นโดยนักลงทุนต่างชาติ สัดส่วนการถือหุ้นโดยนักลงทุนสถาบันไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร และผลการศึกษาด้านค่าตอบแทนผู้บริหารมีจากตัวแบบทั้ง 2 พบว่า การให้สิทธิซื้อหุ้น ค่าตอบแทนของผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ส่วนการบริหารกำไรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับมูลค่ากิจการ อธิบายว่า การบริหารกำไรเชิงฉกฉวยโอกาสโดยผู้บริหารใช้ดุลยพินิจ ไปสู่บรรทัดประโยชน์สูงสุดในการบิดเบือนกำไรเพื่อประโยชน์ของตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่ากิจการที่ได้รับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีในระดับดีมาก ดีเลิศ และการเจริญเติบโตของกิจการทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น ขณะที่ความเสี่ยงทางการเงินทำให้มูลค่ากิจการลดลง

สรिता ตังมนัสสุขุม (2561) ศึกษาอิทธิพลการจัดการกำไรต่อกำไรส่วนที่เหลือ กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100) ในช่วงปี 2558-2560 จำนวน 135 บริษัท วัดรายการคงค้างดุลยพินิจของผู้บริหารโดยใช้แบบจำลองของ Modified Jones และแบบจำลอง Yoon Model ผลการศึกษาพบว่า กำไรส่วนที่เหลือของบริษัทและรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ แบบจำลอง Modified Jones และแบบจำลอง Yoon Model ตัวแปรควบคุมพบว่า โครงสร้างเงินทุนวัดค่าโดย อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมทั้งหมดพบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไรส่วนที่เหลือของบริษัท อธิบายว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทมากขึ้น ระดับกำไรส่วนที่เหลือของบริษัทจะมีน้อยลงความสามารถในการทำกำไร วัดค่าโดย อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรส่วนที่เหลือของบริษัท หมายความว่า บริษัทที่มีอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นสูงมักจะมีกำไรส่วนที่เหลือของบริษัทสูง การเติบโตของบริษัท ซึ่งวัดจากการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์รวมของบริษัท พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่าขนาดของบริษัทที่วัดจากลอการิทึมฐานธรรมชาติของยอดขายสุทธิของบริษัทมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับกำไรส่วนที่เหลือ หมายความว่า บริษัทขนาดใหญ่ที่มียอดขายรวมมากจะมีความเสี่ยงน้อยกว่าบริษัทที่มียอดขายรวมน้อย

ปิยณัฐ ฤณพุทธม และคณะ (2562) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการจัดการกำไรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2555-2559 จำนวน 1,665 บริษัท โดยใช้รายการคงค้างโดยใช้ดุลยพินิจผู้บริหารตามแบบ Yoon et al. (2006) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความเติบโตของ

บริษัทมีผลเชิงบวกกับการจัดการกำไร อธิบายว่า การเติบโตของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับรายการบัญชีที่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับรายการคงค้างหลายรายการ ซึ่งปัจจัยด้านความสามารถในการทำกำไรของบริษัทส่งผลเชิงบวกกับการจัดการกำไร หมายความว่า ความสามารถในการทำกำไรสูงขึ้นจะทำให้การจัดการกำไรสูงขึ้นด้วย อีกทั้งยังพบว่าปัจจัยกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า กระแสเงินสดจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น แต่การจัดการกำไรลดลง อาจเนื่องมาจากบริบทของบริษัทในประเทศไทยไม่ได้มุ่งขยายการลงทุนในโครงการใหม่ จึงทำให้ความสำคัญกับนักลงทุนโดยการจ่ายเงินปันผลให้มากขึ้น การจ่ายเงินปันผลมากขึ้นจะเป็นแนวทางที่จะลดปัญหาตัวแทนของบริษัทลง และปัจจัยความเสี่ยงทางการเงินส่งผลเชิงลบต่อการจัดการกำไร สาเหตุอาจมาจากบริษัทต้องการพิจารณากระแสเงินสดที่แท้จริง เพื่อจัดสรรเงินบางส่วนไปชำระหนี้ และธนาคารผู้ให้สินเชื่อเข้มงวดเกี่ยวกับตัวเลขและคุณภาพของรายงานทางการเงิน และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับขนาดของบริษัท มีผลเชิงบวกต่อการจัดการกำไร หมายความว่า ขนาดบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการกำไรมากขึ้น

4. การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการกำไร

พรพรรณ ดำรงค์สุขนิวัฒน์ และ ปัญญา อิศระวรวาณิช (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของกิจการกับการตกแต่งกำไรของกิจการในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย ปี 2543-2549 จำนวน 276 บริษัท แบบจำลอง Scaled earnings level , Changes in scaled earnings วัดค่าการตกแต่งกำไร ผลการศึกษาพบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร โดยกิจการขนาดใหญ่มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงผลขาดทุนมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกิจการขนาดเล็ก แต่ไม่พบว่าขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงผลการดำเนินงานที่ลดลง นอกจากนี้ตัวแปรควบคุมยังพบว่า อัตราการเติบโตของยอดขาย อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม ไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร เพื่อหลีกเลี่ยงผลขาดทุนอย่างมีนัยสำคัญ

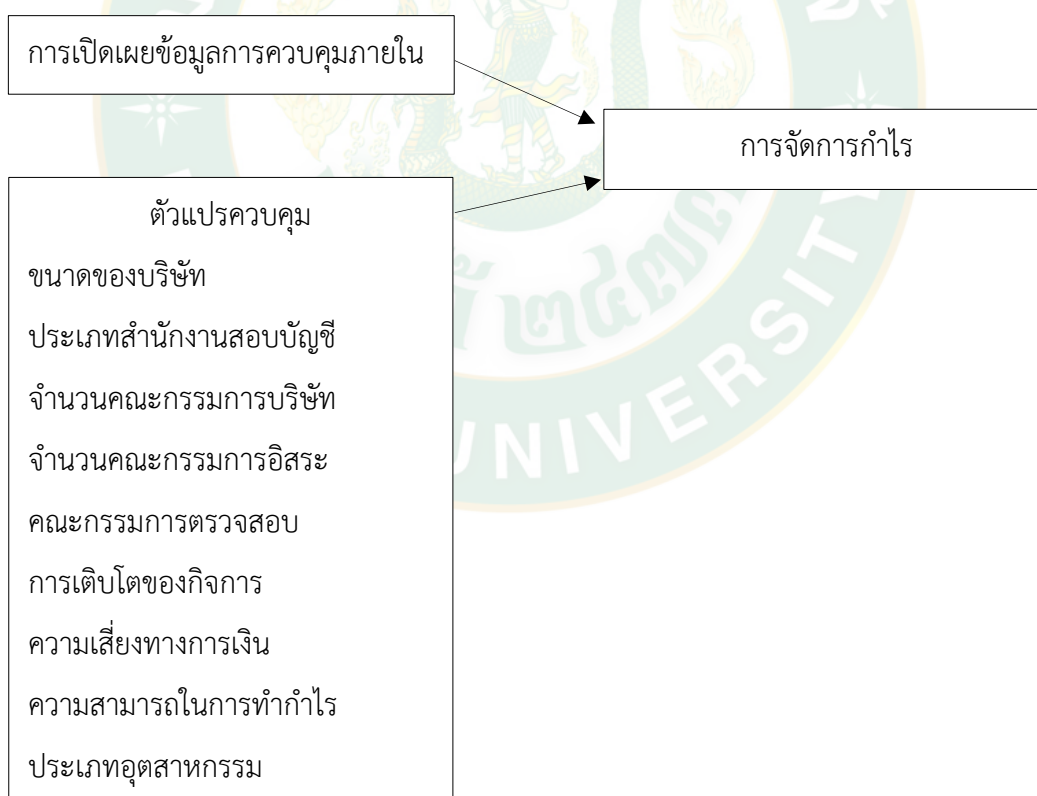
ศิลปพร ศรีจันเพชร (2559) ศึกษาคณะกรรมการตรวจสอบช่วยเพิ่มคุณภาพกำไรหรือไม่ ศึกษาในช่วงปี 2545 - 2547 ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการตรวจสอบไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับเสถียรภาพของกำไร ส่งผลให้ลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่แตกต่างกันออกไปทำให้การกำกับดูแลกิจการไม่สามารถช่วยให้เสถียรภาพของกำไรของกิจการ

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้สำหรับตัวแปรควบคุมจะพบว่า ระดับการก่อกำเนิดมีความสัมพันธ์เชิงบวกของค่าไม่เสถียรภาพของกำไร นั่นคือบริษัทที่มีระดับการก่อกำเนิดสูง จะมีเสถียรภาพของกำไรของกิจการต่ำกว่าบริษัทที่มีการก่อกำเนิดต่ำ ในกรณีที่ใช้ปัจจัยคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบด้านขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ สัดส่วนของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบัญชีหรือการเงินและการเปิดเผยจำนวนครั้งการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับค่าความไม่เสถียรภาพของกำไร กล่าวคือ บริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่เข้มงวด จะมีเสถียรภาพของกำไรสูงกว่าบริษัทที่มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่ไม่เข้มงวด พิจารณาตัวแปรควบคุมพบว่า ระดับการก่อกำเนิดและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกของค่าเสถียรภาพของกำไร นั่นคือ บริษัทที่มีระดับการก่อกำเนิดสูง จะมีเสถียรภาพของกำไรของกิจการต่ำกว่าบริษัทที่มีการก่อกำเนิดต่ำ ในขณะที่ขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงลบของค่าความไม่เสถียรภาพของกำไร นั่นคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีเสถียรภาพกำไรของกิจการสูงกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่าใช้ข้อมูลตัวอย่างปี พ.ศ. 2555-2557 ผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับความเสถียรภาพของกำไร แสดงให้เห็นว่า หลังจากการนำแนวทางด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้เป็นระยะเวลาไม่นาน บริษัทจะมีความเสถียรภาพของกำไรไม่แตกต่างกัน

การพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยในอดีต พบว่าการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในเป็นกลไกที่สามารถลดปัญหาตัวแทนในประเด็นความไม่เท่าเทียมของข้อมูล และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับกิจการ อีกทั้งการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในเป็นอีกกลไกหนึ่งที่ส่งสัญญาณข้อมูลให้นักลงทุนได้ทราบถึงผลการดำเนินงาน และโอกาสในการเจริญเติบโตของบริษัทในอนาคต ซึ่งเป็นการลดโอกาสผู้บริหารที่จะทำการจัดการกำไรหรือบิดเบือนข้อมูลในงบการเงิน การศึกษานี้คาดการณ์ว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่มากกว่า จะมีระดับการจัดการกำไรที่ต่ำกว่า ดังนั้นการศึกษานี้สามารถกำหนดสมมติฐานงานวิจัยได้ดังนี้

H₁ การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไรของบริษัท

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 โดยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) กำหนดแนวทางในการวิจัยตามหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการเก็บข้อมูล
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยนี้ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศึกษาข้อมูลในปี 2561 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 538 บริษัท ดำเนินงานใน 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี การศึกษาครั้งนี้ไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจธนาคาร เงินลงทุนและหลักทรัพย์ ประกันภัยและประกันชีวิต และกลุ่มกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทุนทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีหน่วยงานควบคุมดูแลโดยเฉพาะธนาคารแห่งประเทศไทย และมีความต้องการต่อการเปิดเผยข้อมูลที่แตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ไม่รวมบริษัทที่อยู่ในหมวดฟืนฟูกิจการ เนื่องจากไม่สามารถระบุกลุ่มอุตสาหกรรมที่เด่นชัดได้ รวมทั้งไม่ศึกษาบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน จำนวน 65 บริษัท บริษัทที่มีข้อมูลทางการเงินและบัญชีไม่ครบถ้วน ในการคำนวณค่าตัวแปรในสมการทดสอบ 173 บริษัท ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จำนวน 300 บริษัท ดังตารางข้างล่างนี้

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	51	
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	42	
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	92	
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	96	
กลุ่มทรัพยากร	45	
กลุ่มบริการ	110	
กลุ่มเทคโนโลยี	<u>37</u>	<u>538</u>
หัก บริษัทกลุ่มธุรกิจการเงิน	60	
บริษัทกลุ่มฟื้นฟูกิจการ	5	
บริษัทที่มีข้อมูลทางการเงินและบัญชี	173	(238)
ไม่ครบถ้วนในการคำนวณค่าตัวแปรใน สมการทดสอบ		
รวม		<u>300</u>

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยมีการทดสอบค่าผิดปกติในทางสถิติตรวจสอบด้วย Case wise diagnosis ซึ่งจากจำนวนตัวอย่าง 300 บริษัท (แสดงในตารางที่ 1) ได้มีการตัด Case ที่มีค่าผิดปกติ (Outlier) ออกจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 บริษัท ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 290 บริษัท

วิธีการเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้ทำการศึกษาโดยเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จาก รายงานประจำปีแบบ 56-1 ปี 2561 และ งบการเงินระหว่างปี 2557-2561 บริษัทที่เปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) และฐานข้อมูล SET Market Analysis and Reporting Tool (SETSMART) เพื่อใช้ในการวัดค่าการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่วัดค่าโดยใช้แบบประเมินการ

เปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ตามแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการตลาดกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 (ภาคผนวก ข.) และประมาณค่าการจัดการกำไรตามแนวทาง (Yoon et al., 2006)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. **ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)** คือ ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน วัดค่าโดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 การกำหนดค่าการวัดการเปิดเผยข้อมูล มีการกำหนดคะแนนคือ หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกำหนดค่าเท่ากับ 1 และกำหนดค่าเท่ากับ 0 หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน จากนั้นนำค่าที่รวมได้จากทุกประเด็นข้อมูลมาคำนวณหาค่าดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน โดยนำคะแนนการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในเปรียบเทียบกับจำนวนคะแนนที่มีการเปิดเผยทั้งหมด 85 คะแนน (ทิพวรรณ สวัสดิ์, 2560) คำนวณได้ดังนี้

$$QUA_i = \frac{AS_i}{MS} ; \text{โดยที่ } 0 \leq QUA_i \leq 1$$

โดยที่

QUA_i = ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท (Quality Index)

AS_i = จำนวนคะแนนจากการเปิดเผยจริงของบริษัท (Actual scores)

MS = จำนวนคะแนนการเปิดเผยรวมสูงสุด (Maximum scores)

ตัวแปรตาม (Dependent variable)

จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาตัววัดการจัดการกำไรโดยใช้ รายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารตาม Yoon's model โดยมีวิธีการคำนวณดังนี้

1. การคำนวณรายการคงค้างรวม (Total accruals)

การคำนวณรายการคงค้างรวม (Total accruals) ใช้แนวคิดตามตารางที่ 2 Yoon's model การจำแนกรายได้ ประกอบด้วย กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน และ รายการคงค้างรวม ซึ่ง รายการคงค้างรวม แบ่งเป็น 2 รายการ คือ

1.1 รายการคงค้างไม่หมุนเวียน (Non-current accruals) คำนวณได้จาก

1.1.1 ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน (Non-cash expenses) ประกอบด้วย ค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญ หนี้สินผลประโยชน์พนักงานภายหลังเลิกจ้าง ผลขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ไม่ใช่ตัวเงิน

1.1.2 รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Non-cash revenues) ประกอบด้วย กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และรายได้อื่นที่ไม่เป็นตัวเงิน

1.2 รายการคงค้างหมุนเวียน (Current accruals) คำนวณได้จาก

1.2.1 การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน (Changes in operation related assets) ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงบัญชีลูกหนี้ การเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ และการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์อื่น

1.2.2 การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินดำเนินงาน (Changes in operation related liabilities) ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงเจ้าหนี้การค้า และการเปลี่ยนแปลงหนี้สินหมุนเวียนอื่น

การคำนวณรายการคงค้างรวม (TA) ดังสมการดังนี้

$$\text{รายการคงค้างรวม} = \text{การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์ดำเนินงาน} - \text{การเปลี่ยนแปลงหนี้สินดำเนินงาน} + \text{รายได้ที่ไม่ตัวเงิน} - \text{ค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นตัวเงิน}$$

ขั้นตอนที่ 1 การหารายการคงค้างรวมทั้งหมด (Total accruals: TA) ของแต่ละบริษัท ซึ่งงานวิจัยใช้แนวคิดกระแสเงินสด (Cash flow approach) ในการวัดค่ารายการคงค้างรวม

$$TA = NDAC + DAC \quad (1)$$

โดยที่

DAC = รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

NDAC = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

TA = รายการคงค้างทั้งหมด

แนวคิดงบกระแสเงินสด

$$TA_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

โดยที่

TA_{it} = รายการคงค้างรวมของบริษัท i ในปีที่ t

NI_{it} = กำไรสุทธิของบริษัท i ในปีที่ t

CFO_{it} = กระแสเงินสดจากการดำเนินงานของบริษัท i ในปีที่ t

	Decomposition of total accruals			
	Decomposition Of earnings	First tier	Second tier	Third tier
Accounting Earnings	CFO			
	Total-accruals	Non-current accruals	Non-cash expenses	Depreciation expenses Bad-debt expenses Retirement benefit expenses Asset disposal losses Other non-cash expenses
			Non-cash revenues	Asset disposal gains Other non-cash revenues
		Current accruals	Changes in operation- related assets	Changes in account receivable Changes in inventories Changes in other assets
		Changes in operation- related liabilities	Changes in accounts payable Changes in other liabilities	

ตารางที่ 2 การจำแนกประเภทรายการคงค้างตามวิธี Yoon model (Yoon et al., 2006)

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหารายการคงค้างรวมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร นำรายการคงค้างรวม (TA) ขั้นตอนที่ 1 มาคำนวณในขั้นตอนที่ 2 เพื่อคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์

$$\frac{TA_{it}}{REV_{it}} = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_2 \left(\frac{\Delta EXP_{it} - \Delta PAY_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_3 \left(\frac{DEP_{it} + PEN_{it}}{REV_{it}} \right) + \varepsilon_{it} \quad (2)$$

TA_{it} = รายการคงค้างรวมของบริษัท i ในปี t

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของบริษัท i ในปี t

ΔREC_{it} = การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้การค้าสุทธิในปีที่พิจารณาเกี่ยวกับยอดลูกหนี้ของบริษัท i ในปี t

ΔEXP_{it} = ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ในปี t หัก ด้วยผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ในปี $t-1$)

ΔPAY_{it} = การเปลี่ยนแปลงเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ในปี t

DEP_{it} = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ในปี t

PEN_{it} = ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ของพนักงานหลังเลิกจ้างของบริษัท i ในปี t

ขั้นตอนที่ 3 นำค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 มาแทนค่ามาคำนวณหาค่ารายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร (NDAC)

$$NDAC_{it} = \beta_0 + \beta_1 \left(\frac{\Delta REV_{it} - \Delta REC_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_2 \left(\frac{\Delta EXP_{it} - \Delta PAY_{it}}{REV_{it}} \right) + \beta_3 \left(\frac{DEP_{it} + PEN_{it}}{REV_{it}} \right) \quad (3)$$

$NDAC_{it}$ = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร

ΔREV_{it} = การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของบริษัท i ในปี t

ΔREC_{it} = การเปลี่ยนแปลงลูกหนี้การค้าสุทธิในปีที่พิจารณาเกี่ยวกับยอดลูกหนี้ของบริษัท i ในปี t

ΔEXP_{it} = ผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ในปี t หัก ด้วยผลรวมของต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารไม่รวมค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นต้นทุนของบริษัท i ในปี $t-1$)

ΔPAY_{it} = การเปลี่ยนแปลงเจ้าหนี้การค้าของบริษัท i ในปี t

DEP_{it} = ค่าเสื่อมราคาของบริษัท i ในปี t

PEN_{it} = ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์ของพนักงานหลังเลิกจ้างของบริษัท i ในปี t

ขั้นตอนที่ 4 นำรายการคงค้างรวมที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (NDAC) จากขั้นตอนที่ 3 หักออกจากรายการคงค้างรวมทั้งหมดที่คำนวณจาก ขั้นตอนที่ 1 จะได้รายการคงค้างรวมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (DA) ตามสมการดังนี้

$$DA_i = \frac{TA_{it}}{REV_{it}} - NDAC \quad (4)$$

โดยที่

DA_i = รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร

TA_{it} = รายการคงค้างรวมทั้งหมดสินทรัพย์

REV_{it} = รายได้ของบริษัท i ในปี t

NDAC = รายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร

ขั้นตอนที่ 5 จากขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาระดับการจัดการกำไรที่วัดจากรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (DA) โดยคำนวณค่าสัมบูรณ์ (Absolute Value) แสดงการคำนวณได้ดังนี้

$$AbsDA = |DA_{it}| \quad (5)$$

จากผลการคำนวณรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ตามแนวคิดการประมาณค่าการจัดการกำไร Yoon Model ขั้นตอนที่ 5 ข้างต้น ที่วัดค่าได้จากค่าสัมบูรณ์ของ DA ค่าดังกล่าวนี้จะใช้เป็นตัวแทนการวัดค่าการจัดการกำไร ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคำนวณค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร (AbsDA) เป็นตัวแทนการจัดการกำไร (Earnings Management: EM)

โมเดลในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไร ตามสมมติฐานงานวิจัย การทดสอบใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่ารายการคงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัวบ่งบอกถึงระดับการจัดการกำไรของบริษัทเขียนเป็นสมการเชิงเส้นดังนี้

$$EM_{it} = \beta_0 + \beta_1 IC_t + \beta_2 FSIZE_{it} + \beta_3 AFIRM_{it} + \beta_4 BOD_{it} + \beta_5 RID_{it} + \beta_6 CSIZE_{it} + \beta_7 GROW_{it} + \beta_8 LEV_{it} + \beta_9 ROA_{it} + \sum IND_t + \varepsilon_{it}$$

EM = รายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารตามแนวโมเดล Yoon et al. (2006)

IC = สัดส่วนการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน วัดค่าจาก คะแนนการเปิดเผยจริงหารคะแนนการเปิดเผยรวมสูงสุด

FSIZE = ขนาดของบริษัท

AFIRM = ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี

BOD = จำนวนคณะกรรมการบริษัท

RID = สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ

CSIZE = จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ

GROW = การเติบโตของบริษัท

LEV = ความเสี่ยงทางการเงิน

ROA = ความสามารถในการทำกำไร

IND = ประเภทอุตสาหกรรม

ตัวแปรควบคุม (Controlled variable) และการวัดค่า

ขนาดของบริษัท (FSIZE) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า ขนาดของกิจการ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร Banderlipo (2009) ขวาลัย หม่อมบุญ และนันทนวล วิเศษสรรพ (2558) พรพรรณ ดำรงค์สุขนิวัฒน์ และปัญญา อิศระรวาณิช (2556) โดยกิจการขนาดใหญ่มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงผลขาดทุนมากกว่าเมื่อเทียบกับกิจการขนาดเล็ก แต่งานวิจัย วิวรรยา ฐปสมุทร์ (2550) พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการตกแต่งกำไร โดยส่วนใหญ่กิจการที่มีขนาดใหญ่ใน

ประเทศไทยที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีระบบการควบคุมภายในที่ดีกว่า เพราะกิจการขนาดใหญ่มีเงินทุนสูง และมีบุคลากรที่มากพอที่จะจัดสรรแบ่งหน้าที่การทำงานได้อย่างชัดเจน งานวิจัยนี้วัดค่าขนาดของกิจการ (FSIZE) จากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวมตามทวิวรรณกรรมที่ผ่านมา

ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AFIRM) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร พรพรรณ ดำรงค์สุขนิวัฒน์ และ ปัญญา อิศระวรวานิช (2556) เนื่องจากกิจการที่ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี Big 4 มีโอกาสในการตกแต่งกำไรเพื่อหลีกเลี่ยงผลการดำเนินงานที่ลดลงน้อยกว่าเมื่อเทียบกับกิจการที่ถูกตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการตกแต่งกำไรมีต้นทุนที่ค่อนข้างสูง และการรายงานผลขาดทุนมีผลกระทบแรงกว่ากรณีการรายงานผลดำเนินงานที่ลดลง แต่งานวิจัย นิตกร สุวรรณศิลป์ และคณะ (2562) พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการตกแต่งกำไร โดยส่วนใหญ่กิจการที่มีขนาดใหญ่ในประเทศไทยที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มักจะใช้ผู้สอบบัญชีจากสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ Big4 ทำให้ตัวเลขในงบการเงินมีความน่าเชื่อถือและมีคุณภาพสูงซึ่งสามารถช่วยลดการจัดการกำไรได้ งานวิจัยนี้วัดค่าประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AFIRM) วัดค่าจาก Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 1, Non Big Four Firm มีค่า 0 ตามทวิวรรณกรรมที่ผ่านมา

จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไร Banderlipe (2009) ไพริน ใจทัต (2555) และวาสุกาญจน์ งามโหมม (2561) แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจำนวนของคณะกรรมการบริษัทที่มีความเหมาะสมกับขนาดของกิจการ ทำให้กรรมการแต่ละคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่มี มาช่วยให้การทำงานเป็นทีม เป็นไปอย่างละเอียดรอบคอบ จนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้วัดค่าจำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) วัดค่าจากลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนคณะกรรมการของบริษัททั้งหมด ตามทวิวรรณกรรมที่ผ่านมา

สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (RID) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไร Banderlipe (2009) ไพริน ใจทัต (2555) วาสุกาญจน์

งามโหมม (2561) และปิยณัฐ ฤนพุทธม และคณะ (2562) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กรรมการอิสระถือเป็นกลไกหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ให้สามารถบรรลุตามนโยบายของกิจการ รวมถึงการลดพฤติกรรมกรรมการจัดการกำไรของฝ่ายบริหาร งานวิจัยนี้วัดค่าสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (RID) วัดค่าจากสัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด ตามที่วรรณกรรมที่ผ่านมา

สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ (CSIZE) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับการจัดการกำไร Lin et al. (2006) ธกานต์ ชาติวงศ์ (2560) และวาสุกาญจน์ งามโหมม (2561) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการตรวจสอบ ปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท เช่น การสอบทานระบบควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน เป็นต้น จะสามารถทำให้เกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพของรายงานทางการเงิน คณะกรรมการตรวจสอบเป็นตัวแทนของการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทที่มีลักษณะการกำกับดูแลกิจการที่เข้มงวดจะช่วยลดการจัดการกำไรของบริษัท งานวิจัยนี้วัดค่าขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ (CSIZE) วัดค่าจากจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบหารจำนวนคณะกรรมการบริษัท ตามที่วรรณกรรมที่ผ่านมา

การเติบโตของบริษัท (GROW) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า การเติบโตของบริษัท มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร Boulhaga et al. (2022) อรุณ จ.จิตต์เจริญชัย (2560) และปิยณัฐ ฤนพุทธม และคณะ (2562) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การที่ตัวเลขในการเติบโตของบริษัทเพิ่ม แสดงให้เห็นว่ามูลค่าบริษัทเพิ่มขึ้น นักลงทุนและเจ้าหนี้จะคาดว่าคะเนได้ว่ามูลค่าหุ้นจะมีมูลค่าสูงขึ้นในอนาคต ส่งผลให้กิจการที่มียอดขายที่เติบโตกิจการมีแนวโน้มจะจัดการกำไร เนื่องจากยอดขายที่เติบโตขึ้นจะส่งผลให้รายได้และกำไรของกิจการสูงขึ้น ทำให้ดึงดูดความสนใจจากนักลงทุนของกิจการมากขึ้น กิจการจึงมีแนวโน้มจะจัดการกำไรมากขึ้น สร้างความดึงดูดความสนใจของนักลงทุนในตลาดอย่างต่อเนื่อง แต่ ธกานต์ ชาติวงศ์ (2560) และ สรिता ตั้งมันัสสุขุม (2561) พบว่าการเติบโตของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร เนื่องจากบริษัทที่มีการเติบโตสูง จะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่าบริษัทที่มีการเติบโตต่ำ งานวิจัยนี้วัดค่าการเติบโตของบริษัท (GROW) วัดค่าจากการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาต่อยอดขายในปีที่ผ่านมา ตามที่วรรณกรรมที่ผ่านมา

ความเสี่ยงทางการเงิน (LEV) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า ความเสี่ยงทางการเงินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร Ujah & Brusa (2014) ไพริน ใจทัด (2555) อรุณช จ. จิตต์เจริญชัย (2560) และธกานต์ ชาติวงศ์ (2560) ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารอาจเลือกการปฏิบัติทางการบัญชีเพื่อเลื่อนกำไรในรอบบัญชีอนาคตมาเป็นกำไรในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มระดับอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หรือปรับอัตราส่วนทางการเงิน เพื่อให้อยู่ในระดับที่สูง และผู้บริหารทำการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างจากดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยหากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมสูง แสดงว่าบริษัทมีภาระหนี้สินสูง ซึ่งภาระหนี้สินสูงอาจจะมีสาเหตุมาจากบริษัทมีผลการดำเนินงานไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บริหารจึงทำการตกแต่งกำไรเพื่อให้ผลการดำเนินงานดีขึ้น งานวิจัยนี้วัดความเสี่ยงทางการเงิน (LEV) วัดค่าจากอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ตามที่วรรณกรรมที่ผ่านมา

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) วรรณกรรมที่ผ่านมาเสนอว่า ความสามารถในการทำกำไร มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการจัดการกำไร ไพริน ใจทัด (2555) ปิยณัฐ ฤกษ์พุดม และคณะ (2562) ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการทำกำไรถือว่าเป็นผลการดำเนินงานของบริษัท ที่นักลงทุนให้ความสนใจ ทำให้พบว่าความสามารถในการทำกำไรสูงจะทำให้การจัดการกำไรสูงขึ้น ซึ่งถ้าพิจารณาตามตัววัดความสามารถในการทำกำไร คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ผู้บริหารอาจเข้าไปจัดการกำไร ในส่วนของสินทรัพย์ ได้แก่ ลูกหนี้ การตัดหนี้สูญ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การรับรู้รายได้ค่าวิจัยและพัฒนา การเลือกนโยบายทางการบัญชี การตัดค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ และการบริหารสินค้าคงเหลือ เป็นต้น แต่การศึกษาของ สุพัชญญา ดีแก้ว และจอมใจ แซมเพชร (2560) พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างตัวแปรความสามารถในการทำกำไรกับการจัดการกำไร สามารถอธิบายได้ว่า ความสามารถในการทำกำไรของกิจการสามารถให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน และยังแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร หากกิจการสามารถสร้างผลตอบแทนจากการนำสินทรัพย์ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจการได้สูง ย่อมแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ดี ดังนั้นความสามารถในการทำกำไรสูงจะทำให้การจัดการกำไรน้อยลงได้ งานวิจัยนี้วัดความสามารถในการทำกำไร (ROA) วัดค่าจากกำไรทางบัญชีหารด้วยสินทรัพย์รวมตามที่วรรณกรรมที่ผ่านมา

ประเภทอุตสาหกรรม (IND) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาแต่ละอุตสาหกรรมมีจำนวนไม่เท่ากัน ความแตกต่างทางสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ แนวปฏิบัติทางการบัญชีและลักษณะการดำเนินงานบางเรื่องเป็นแนวทางเฉพาะอุตสาหกรรม เพื่อควบคุมถึงผลกระทบดังกล่าวผู้วิจัยจึงใช้ประเภทอุตสาหกรรมเป็นตัวแปรควบคุม โดยแบ่งประเภทอุตสาหกรรมตามการจัดประเภทของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ แบ่งออกเป็น 7 อุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มสินค้าอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี โดยใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy variables) แทนค่า จากกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย 7 กลุ่มอุตสาหกรรม กำหนดตัวแปรหุ่น จำนวน $k-1$ ดังนั้นจึงกำหนดตัวแปรเทียม 6 ตัว ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลประเภทอุตสาหกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทอุตสาหกรรม	ตัวแปรเทียม					
	INDUS1	INDUS2	INDUS3	INDUS4	INDUS5	INDUS6
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	1	0	0	0	0	0
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค	0	1	0	0	0	0
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	0	0	1	0	0	0
กลุ่มสินค้าอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0	0	0	1	0	0
กลุ่มทรัพยากร	0	0	0	0	1	0
กลุ่มบริการ	0	0	0	0	0	1
กลุ่มเทคโนโลยี	0	0	0	0	0	0

ตารางที่ 4 แสดงสรุปข้อมูลเกี่ยวข้องกับการวัดค่าตัวแปรที่เกี่ยวข้อง และตัวแปรควบคุม

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม	อ้างอิง
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	IC	ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	-	ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของ (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557
ขนาดของบริษัท	FSIZE	วัดค่าจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม	+/-	Banderlipe (2009) ชวาลักษณ์ หม่อมมบุญ และนิมนวล วิเศษสรรพ (2558) พรพรรณ คำรงค์สุขนิวัฒน์ และ ปัญญา อิศระวรวาณิช (2556) วิวรรยา ฐปสมุทร์, (2550)
ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี	AFIRM	เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) วัดค่าจาก Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 1, Non Big Four Firm มีค่า 0	+/-	พรพรรณ คำรงค์สุขนิวัฒน์ และ ปัญญา อิศระวรวาณิช (2556) นิตติกร สุวรรณศิลป์ และคณะ (2562)
จำนวนคณะกรรมการบริษัท	(BOD)	วัดค่าจากลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนคณะกรรมการของบริษัททั้งหมด	-	Banderlipe (2009) ไพริน ใจทัต (2555) วาสุกาญจน์ งามโหมม (2561)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม	อ้างอิง
จำนวนคณะกรรมการบริษัท	(BOD)	วัดค่าจากจำนวนคณะกรรมการของบริษัททั้งหมด	-	Banderlipe (2009) ไพริน ใจทัด (2555) วาสุกาญจน์ งามโฉม (2561)
สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ	(RID)	วัดค่าจากสัดส่วนคณะกรรมการอิสระต่อจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด	-	Banderlipe (2009) ไพริน ใจทัด (2555) วาสุกาญจน์ งามโฉม (2561) ปิยณัฐ ฤนพุทธม และคณะ (2562)
ขนาดของคณะกรรมการตรวจสอบ	(CSIZE)	วัดค่าจากจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบหารจำนวนคณะกรรมการบริษัท	-	Lin et al. (2006) ธกานต์ ชาตวิวงศ์ (2560) วาสุกาญจน์ งามโฉม (2561)
การเติบโตของบริษัท	(GROW)	วัดค่าจากการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาต่อยอดขายในปีที่ผ่านมา	+/-	Boulhaga et al. (2022) อรนุช จ.จิตต์เจริญชัย (2560) ธกานต์ ชาตวิวงศ์ (2560) สรีดา ตังมนัสสุขุม (2561) ปิยณัฐ ฤนพุทธม และคณะ (2562)
ความเสี่ยงทางการเงิน	(LEV)	วัดค่าจากอัตราส่วนของหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	+	Ujah & Brusa (2014) ไพริน ใจทัด (2555) อรนุช จ.จิตต์เจริญชัย (2560) ธกานต์ ชาตวิวงศ์ (2560)

ตัวแปร	ชื่อตัวแปร	การวัดค่าตัวแปร	ทิศทางความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม	อ้างอิง
ความสามารถในการทำกำไร	(ROA)	วัดค่าจากกำไรทางบัญชีหารด้วยสินทรัพย์รวม	+/-	ไพริน ใจทัด (2555) สุพัชญญา ดีแก้ว และจอมใจ แซมเพชร (2560) ปิยณัฐ ฤนพุทธดม และคณะ (2562)
ประเภทอุตสาหกรรม	(IND)	ตัวแปรเทียม (0,1) เป็นตัววัดตามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 7 กลุ่ม	มี	ไพริน ใจทัด (2555)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 เครื่องมือ ดังนี้

เครื่องมือที่ 1 การศึกษานี้ใช้แบบจำลอง Yoon model (Yoon et al., 2006) ในการหาค่ารายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ซึ่งเป็นการวัดค่าการจัดการกำไร

เครื่องมือที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน โดยแบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ตามองค์ประกอบของ (COSO, 2013) เก็บข้อมูลแต่ละข้อจากแบบรายงานประจำปี (แบบ 56-1) ผู้วิจัยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการตลาดกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 (Checklist) (ปรากฏแนบท้ายภาคผนวก ข) โดยแบ่งรายการออกเป็น 85 ข้อคำถาม ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	30	ข้อคำถาม
2. การประเมินความเสี่ยง	16	ข้อคำถาม
3. กิจกรรมควบคุม	17	ข้อคำถาม
4. ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร	12	ข้อคำถาม
5. ระบบการติดตาม	10	ข้อคำถาม
	<u>85</u>	ข้อคำถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัท วิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัท โดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 (Checklist) วัดค่าแต่ละข้อโดยพิจารณาจากการที่บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน กำหนดค่าเท่ากับ 1 และกำหนดค่าเท่ากับ 0 หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน นำมาคำนวณหาค่าดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในรวม จากนั้นนำคะแนนการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละบริษัทเปรียบเทียบกับจำนวนคะแนนที่มีการเปิดเผยทั้งหมด 85 คะแนน (ทิพวรรณ สวัสดิ์, 2560)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) แสดงผลค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด (Minimum : Min) ค่าสูงสุด (Maximum : Max) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่ออธิบายการกระจายของข้อมูลตัวแปรต่างๆ ในสมการทดสอบการถดถอยพหุคูณ และแสดงผลการวิเคราะห์การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในทั้งภาพรวมของบริษัทและแยกแต่ละองค์ประกอบ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference statistic)

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ใช้ในการทดสอบสมมติฐานงานวิจัยซึ่งการศึกษาคาดการณ์ว่าบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่สูงกว่าจะมีการจัดการกำไรที่ต่ำกว่าคือมีความสัมพันธ์เชิงลบของตัวแปรที่การศึกษานี้สนใจด้วย สมการถดถอยดังนี้

$$EM_{it} = \beta_0 + \beta_1 IC_t + \beta_2 FSIZE_{it} + \beta_3 AFIRM_{it} + \beta_4 BOD_{it} + \beta_5 RID_{it} + \beta_6 CSIZE_{it} + \beta_7 GROW_{it} + \beta_8 LEV_{it} + \beta_9 ROA_{it} + \sum IND_t + \varepsilon_{it}$$

ดังนั้นการศึกษานี้คาดการณ์ว่าค่าสัมประสิทธิ์ β_1 จะมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษานี้ได้นำข้อมูลทางการเงินและการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2561 จำนวน 290 บริษัท โดยการศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis)
2. ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)
3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis)

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นเพื่อสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้ในการทำความเข้าใจลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา และการกระจายของข้อมูลตัวแปร

ตารางที่ 5 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรตามและตัวแปรควบคุม

Descriptive Statistic						
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std.Deviation	Variance
EM	290	0.00	0.91	0.12	0.16	0.28
IC	290	0.71	0.94	0.79	0.05	0.00
FSIZE	290	14.37	28.49	22.77	1.59	2.54
BOD	290	1.79	2.83	2.31	0.21	0.48
RID	290	0.22	0.77	0.42	0.10	0.10
CSIZE	290	0.18	0.50	0.31	0.06	0.05
GROW	290	-3.96	0.70	0.01	0.30	0.92
LEV	290	0.00	8.63	0.50	0.54	0.29
ROA	290	-0.65	1.90	0.06	0.14	0.02

โดยที่; |EMI| คือ การจัดการกำไร วัดค่าจากการวิเคราะห์การคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทตามโมเดล Yoon et al. (2006); IC คือ สัดส่วนการควบคุมภายใน; FSIZE คือ ขนาดของบริษัท วัดค่าจาก ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม; AFIRM คือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี วัดค่าจาก Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 1 และหาก Non Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 0; BOD คือ ค่าลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนคณะกรรมการบริษัท; RID คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระวัดค่าจากจำนวนกรรมการอิสระหารจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด; CSIZE คือ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ วัดค่าจากจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบหารจำนวนคณะกรรมการบริษัท; GROW คือ การเติบโตของบริษัท วัดค่าการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาต่อยอดขายในปีที่ผ่านมา; LEV คือ ความเสี่ยงทางการเงิน วัดค่าจากหนี้สินรวมหารสินทรัพย์รวม; และ ROA คือ ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าจากกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหารสินทรัพย์รวม

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนาแสดงในตารางที่ 5 พบว่า ค่าตัวแปรการจัดการกำไร ที่ประมาณจากรายการคงค้างรวมที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยใช้โมเดล Yoon et al. (2006) มีเฉลี่ยเท่ากับ 0.12 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.16) สัดส่วนการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.79 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.05)

ขนาดของบริษัท (FSIZE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.74 ล้านบาท มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 14.37 ล้านบาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 28.49 ล้านบาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.59

จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 คน ค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.79คน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 2.83 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21

สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (RID) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.42 คน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.22 คน มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.77 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10

สัดส่วนคณะกรรมการตรวจสอบ (CSIZE) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.31 คน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.18 คนมีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.50 คน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.06

อัตราการเติบโตของบริษัท (GROW) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.01% มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -3.96% มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.70% ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30

ความเสี่ยงทางการเงิน (LEV) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.42% มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.22% มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10

ความสามารถในการทำกำไร (ROA) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.06 (หรือ 6%) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -0.65 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.14

ตารางที่ 6 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร Dummy

Variable	Frequency		Percent		Valid Percent
	.0	1.0	.0	1.0	
AFIRM	103	187	35.5	64.5	35.5
AGRO	252	38	86.9	13.1	86.9
CONSUMP	272	18	93.8	6.3	93.8
INDUS	245	45	84.5	15.5	84.5
PROPCON	230	60	79.3	20.7	79.3
RESOURC	257	33	88.6	11.4	88.6
SERVICE	218	72	75.2	24.8	75.2
TECH	266	24	91.7	8.3	91.7

โดยที่: ประเภทสำนักงานสอบบัญชีตัวแปรหุ่น แทนค่า 1 หากบริษัท Big Four Firm และ Non Big Four Firm แทนค่า 0, INDUSTRY = วัดค่าโดยใช้ตัวแปรหุ่น แทนค่า (0,1)

ผลการศึกษาตารางที่ 6 พบว่า ประเภทสำนักงานสอบบัญชี (AFIRM) เนื่องจากตัวแปรนี้ใช้ตัวแปรหุ่นในการวิเคราะห์ผล แทนค่าเป็น 1 หาก บริษัทผู้ตรวจสอบบัญชีประเภทสำนักงานสอบบัญชี Big Four Firm คิดเป็นร้อยละ 64.5 ของตัวอย่างบริษัททั้งหมดและแทนค่าเป็น 0 หากไม่ใช่บริษัทผู้ตรวจสอบบัญชีประเภทสำนักงานสอบบัญชี Non Big Four Firm คิดเป็นร้อยละ 35.5 ของบริษัททั้งหมด

ตัวแปรควบคุมประเภทของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 7 ประเภท ที่ทำการศึกษานี้ ทำการทดสอบประกอบด้วย

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร (AGRO) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร คิดเป็นร้อยละ 13.1 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 86.9

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (CONSUMP) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค คิดเป็นร้อยละ 6.2 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 93.8

กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (INDUS) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 15.5 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 84.5

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (PROPCON) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 20.7 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 79.3

กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (RESOURC) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร คิดเป็นร้อยละ 11.4 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 88.6

กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ (SERVICE) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร คิดเป็นร้อยละ 24.8 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 75.2

กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี (TECH) แทนค่าเป็น 1 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 8.3 และแทนค่าเป็น 0 หากบริษัทอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น คิดเป็นร้อยละ 91.7

ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง ($n = 290$) แสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
1. ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (30 คะแนน)	26.24	25.29	25.17	25.36	26.06	25.48	25.70	25.58	
หลักการที่ 1 องค์การแสดงถึงความซื่อสัตย์ใน คุณค่าของความซื่อตรง (Integrity) และ จริยธรรม (12 คะแนน)	10.76	9.88	10.19	9.39	10.68	10.24	10.00	10.12	
หลักการที่ 2 คณะกรรมากรมีความเป็นอิสระ จากฝ่ายบริหารและทำหน้าที่กำกับดูแล (Oversight) และพัฒนาการ ดำเนินการด้าน การควบคุมภายใน (6 คะแนน)	5.38	5.76	5.43	5.58	5.26	4.76	5.57	5.30	
หลักการที่ 3 ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีโครงสร้าง สายการรายงานการกำหนดอำนาจในการสั่ง การและความเหมาะสมเพื่อให้องค์กรบรรลุ วัตถุประสงค์ ภายใต้การกำกับดูแล (Oversight) ของคณะกรรมการ (3 คะแนน)	2.84	2.71	3.00	3.00	2.91	2.56	3.00	2.85	

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290) (ต่อ)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
หลักการที่ 4 องค์กรแสดงถึงความมุ่งมั่นในการ จูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ (5 คะแนน)	4.65	3.65	5.00	5.00	4.68	5.00	4.78	4.58	
หลักการที่ 5 องค์กรกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)	2.62	3.29	1.55	2.27	2.53	2.92	2.35	2.47	
2. ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (16 คะแนน)	12.11	13.24	8.90	10.92	11.03	11.97	10.22	11.13	
หลักการที่ 6 องค์กรกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ อย่างชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้สามารถระบุและ ประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)	3.35	3.24	2.40	3.02	2.79	2.80	2.30	2.85	

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290) (ต่อ)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
หลักการที่ 7 องค์การระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ไว้อย่างครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร (5 คะแนน)	3.95	3.82	3.38	3.92	3.65	4.49	3.87	3.94	
หลักการที่ 8 องค์การได้พิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ในการประเมินความเสี่ยงที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)	2.95	3.59	2.43	2.58	3.35	2.68	3.04	2.82	
หลักการที่ 9 องค์การสามารถระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน (3 คะแนน)	1.86	2.59	0.69	1.41	1.24	2.00	1.00	1.52	

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
3. ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activities) (17 คะแนน)	11.76	12.94	15.19	15.52	15.94	15.23	15.48	14.81	
หลักการที่ 10 องค์การมีมาตรการควบคุมที่ช่วยลดความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (6 คะแนน)	4.84	5.18	5.10	5.30	6.00	5.23	5.39	5.27	
หลักการที่ 11 องค์การเลือกและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้วยระบบเทคโนโลยี เพื่อช่วยสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ (4 คะแนน)	3.05	2.88	4.00	4.06	4.00	4.00	4.00	3.83	
หลักการที่ 12 องค์การจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบาย ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายที่กำหนดไว้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ (7 คะแนน)	3.86	4.88	6.10	6.16	5.94	6.00	6.09	5.71	

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
4. ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) (12 คะแนน)	9.87	10.12	9.19	9.39	9.12	9.01	9.74	9.37	
หลักการที่ 13 องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมี คุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้การควบคุมภายใน สามารถดำเนินไปได้ ตามที่กำหนดไว้ (7 คะแนน)	5.08	5.71	5.10	5.20	5.03	5.01	5.48	5.16	
หลักการที่ 14 องค์กรสื่อสารข้อมูลภายใน องค์กร ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์และความ รับผิดชอบต่อการควบคุมภายในที่จำเป็นต่อการ สนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนิน ไปได้ตามที่วางไว้ (3 คะแนน)	2.78	2.41	2.10	2.16	2.09	2.00	2.30	2.21	

ตารางที่ 7 ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรมกลุ่มตัวอย่าง (n = 290)

	ระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม								ทุกบริษัท (คะแนน) N=290
	เกษตรและ อาหาร (n=37)	สินค้าอุปโภค บริโภค (n=17)	สินค้า อุตสาหกรรม (n=42)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (n=64)	ทรัพยากร (n=34)	บริการ (n=71)	เทคโนโลยี (n=23)		
การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน									
หลักการที่ 15 องค์การได้สื่อสารกับหน่วยงาน ภายนอก เกี่ยวกับประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อ การควบคุมภายใน (2 คะแนน)	2.00	2.00	2.00	2.03	2.00	2.00	1.96	2.00	2.00
5. ด้านระบบการติดตาม (Monitoring Activities) (10 คะแนน)	7.68	7.53	6.33	6.45	7.62	6.01	6.74	6.71	6.71
หลักการที่ 16 องค์การติดตามและประเมินผล การควบคุมภายใน เพื่อมั่นใจได้ว่าการ ควบคุมภายในยังดำเนินไปอย่างครบถ้วน เหมาะสม (6 คะแนน)	5.76	3.76	4.76	5.17	5.03	5.01	5.04	5.04	5.04
หลักการที่ 17 องค์การประเมินและสื่อสาร ข้อบกพร่องของการควบคุมภายในอย่าง ทันเวลาต่อบุคคลที่รับผิดชอบซึ่งรวมถึงผู้บริหาร ระดับสูงและคณะกรรมการตามความเหมาะสม (4 คะแนน)	1.92	3.76	1.57	1.28	2.59	1.00	1.70	1.67	1.67
รวม	67.65	69.12	64.79	64.64	69.76	67.70	67.87	67.37	67.37

ผลการวิเคราะห์ระดับการควบคุมภายในของบริษัทจำแนกตามอุตสาหกรรม

ผลการศึกษาจากตารางที่ 7 การศึกษานี้ทำการวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในโดยใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจากแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในตามกรอบของสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ก.ล.ต.) ปี พ.ศ. 2557 แบ่งองค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิด Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (2013) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control environment) (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment) (3) กิจกรรมการควบคุม (Control activities) (4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and communication) และ (5) การติดตามและประเมินผล (Monitoring and evaluation) โดยในองค์ประกอบหลักของการควบคุมภายในแบ่งออกเป็นข้อๆ จำนวน 17 หลักการที่เชื่อมโยงกับ 5 องค์ประกอบ ผลการวิเคราะห์ระดับการควบคุมภายในของบริษัทจำแนกตามอุตสาหกรรมที่ดำเนินงาน วิเคราะห์ตามองค์ประกอบหลัก และหลักการย่อยของการควบคุมภายใน

ผลการวิเคราะห์ระดับการควบคุมภายในของบริษัทจำแนกตามอุตสาหกรรมที่ดำเนินงาน วิเคราะห์ตามองค์ประกอบหลัก และหลักการย่อยของการควบคุมภายใน แสดงให้เห็นถึงระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของแต่ละอุตสาหกรรม โดยมีค่าเฉลี่ย 67.37 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 85 คะแนน) โดยด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 25.58 คะแนน ด้านการประเมินความเสี่ยงมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 11.13 คะแนน ด้านกิจกรรมควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 14.81 คะแนน ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 9.37 คะแนน และด้านระบบการติดตามมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 6.71 คะแนน โดยที่อุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในน้อยที่สุดคือ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผย 25.17 คะแนน ด้านการประเมินความเสี่ยงเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผย 8.90 คะแนน ด้านกิจกรรมควบคุมเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผย 11.76 คะแนน ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลเปิดเผยข้อมูล

น้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมบริการมีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผย 9.01 คะแนน และด้านระบบการติดตามน้อยที่สุด คือ อุตสาหกรรมบริการมีค่าเฉลี่ยระดับการเปิดเผย 6.01 คะแนน

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

จากตารางที่ 8 วิเคราะห์สหสัมพันธ์ สำหรับค่าตัวแปรต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 290 บริษัท ใช้ในการอธิบายผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ Pearson Correlation Coefficient (ด้านซ้ายล่าง) และ Spearman Correlation Coefficient (ด้านขวาบน) ตามลำดับ โดยแสดงผลการวิเคราะห์ไว้ดังนี้ แสดงในตารางที่ 8 การจัดการกำไรโดยใช้ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารและการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน สามารถสรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของการจัดการกำไร (EM) มีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน เท่ากับ 0.081 และค่าสหสัมพันธ์สเปียร์แมน เท่ากับ 0.019 กล่าวได้ว่าการจัดการกำไรไม่มีความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน

สำหรับตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ได้แก่ จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) การเติบโตของบริษัท (GROW) ความสามารถในการทำกำไร (ROA) มีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันเท่ากับ -0.095, -0.119 และ -0.224 ตามลำดับ กล่าวได้ว่ามีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ตัวแปร	EM	IC	FSIZE	AFIRM	BOD	RID	CSIZE	GROW	LEV	ROA
EM		0.019	-0.024	-0.048	-0.128*	0.066	0.083	-0.151**	0.150*	-0.232**
IC	0.081		0.145*	0.040	0.116*	-0.041	-0.088	0.043	-0.033	-0.029
FSIZE	0.003	0.110		0.360**	0.364**	-0.005	-0.362**	0.165**	0.331**	0.089
AFIRM	-0.007	0.045	0.341**		0.099	-0.062	-0.139*	0.032	0.109	0.169**
BOD	-0.095	0.118*	0.388**	0.103		-0.251**	-0.825**	0.048	0.090	0.081
RID	0.035	-0.038	0.087	-0.077	-0.179**		0.273**	-0.030	0.054	-0.078
CSIZE	0.037	-0.091	-0.364**	-0.131*	-0.821**	0.173**		-0.012	-0.083	-0.054
GROW	-0.119*	0.022	0.020	-0.029	-0.002	-0.027	0.029		0.029	0.137*
LEV	0.096	-0.062	0.020	-0.056	-0.039	0.027	0.015	0.010		0.329**
ROA	-0.224**	0.002	0.038	0.025	0.022	-0.090	-0.001	0.059	0.002	

หมายเหตุ: **, * หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

โดยที่; |EMI| คือ การจัดการกำไร วัดค่าจากการวิเคราะห์การคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทตามโมเดล Yoon et al. (2006); IC คือ สัดส่วนการควบคุมภายใน; FSIZE คือ ขนาดของบริษัท วัดค่าจาก ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม; AFIRM คือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี วัดค่าจาก Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 1 และหาก Non Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 0; BOD คือ ค่าลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนคณะกรรมการบริษัท; RID คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระวัดค่าจากจำนวนกรรมการอิสระหารจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด; CSIZE คือ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ วัดค่าจากจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบหารจำนวนคณะกรรมการบริษัท; GROW คือ การเติบโตของบริษัท วัดค่าการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาต่อยอดขายในปีที่ผ่านมา; LEV คือ ความเสี่ยงทางการเงิน วัดค่าจากหนี้สินรวมหารสินทรัพย์รวม; และ ROA คือ ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าจากกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหารสินทรัพย์รวม

การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity)

การทดสอบความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระตามกรอบแนวคิดการศึกษานี้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและแบบสเปียร์แมน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Spearman Correlation Coefficient) และขั้นตอนที่ 2 หาค่าความทนทาน (Tolerance) และหาค่า Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งในการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณนั้น ตัวแปรอิสระแต่ละตัวจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งหากเกิดปัญหา Multicollinearity ส่งผลให้ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์สมการเกิดความผิดพลาดได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่า Tolerance และค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม

Variable	Collinearity Statistics	
	VIF	Tolerance
IC	1.106	0.904
FSIZE	1.565	0.639
AFIRM	1.227	0.815
BOD	3.381	0.296
RID	1.113	0.899
CSIZE	3.255	0.307
GROW	1.018	0.982
LEV	1.048	0.954
ROA	1.020	0.980
AGRO	2.326	0.430
CONSUMP	1.790	0.559
INDUS	2.612	0.383
PROPCON	2.908	0.344
RESOURC	2.290	0.437
SERVICE	3.227	0.310

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าการขยายตัวของความแปรปรวน VIF (Variance Inflation Factor) ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่าเข้าใกล้ 1 และไม่มีตัวใดที่มีค่ามากกว่า 10 และเมื่อพิจารณาควบคู่กับค่า Tolerance ของตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีค่าเข้าใกล้ 1 มากกว่าเข้าใกล้ 0 ทุกตัวแปรอิสระ โดยในการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่า Tolerance มีค่าต่ำสุดคือ 0.296 และค่า VIF มีค่าสูงสุดคือ 3.381 ดังนั้นสรุปได้ว่า ข้อมูลของตัวแปรอิสระที่ใช้ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน (Multicollinearity) ทำให้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณความสัมพันธ์ของตัวแปร ไม่เกิดความคลาดเคลื่อน (Hair et al., 2010)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรยังถือว่าอยู่โรจนระดับที่ต่ำ ดังนั้น การวิจัยในครั้งนี้ไม่มีปัญหาในเรื่อง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ไม่สูงเกินไป ที่ส่งผลกระทบต่อ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เนื่องจาก Shrestha (2020) กล่าวว่าค่า Pearson Correlation ที่ต่ำกว่า

± 0.8 ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ค่า VIF จากผลการวิเคราะห์ถดถอยในแต่ละแบบจำลอง พบว่ามีค่า VIF น้อยกว่า 5 Shrestha (2020) (แสดงในตารางที่ 9) แสดงว่าค่าตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ในสมการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูงเกินไปจนนำไปสู่ปัญหา Multicollinearity

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ส่งผลต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไร

Variable	Expected		Statistic	
	sign	Coefficients	t-statistic	p-value
IC	-	0.263	1.444	0.150
FSIZE	+/-	-0.005	-0.652	0.515
AFIRM	+/-	0.007	0.356	0.722
BOD	-	-0.153	-2.027**	0.044
RID	-	-0.027	-0.289	0.773
CSIZE	-	-0.298	-1.269	0.206
GROW	+/-	-0.068	-2.280**	0.023
LEV	+	0.014	0.793	0.429
ROA	+/-	-0.247	-3.999**	0.000
AGRO	+/-	-0.074	-1.810	0.071
CONSUMP	+/-	-0.013	-0.253	0.801
INDUS	+/-	-0.066	-1.628	0.105
PROPCON	+/-	0.096	-2.530**	0.012
RESOURC	+/-	0.021	0.495	0.621
SERVICE	+/-	-0.008	-0.222	0.824
Constant		0.492		
Adj.R ²		0.159		
F-statistic		4.654		

หมายเหตุ **, * หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ โดยที่; |EM| คือ การจัดการกำไร วัดค่าจากการวิเคราะห์การคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารของบริษัทตามโมเดล Yoon et al. (2006); IC คือ สัดส่วนการควบคุมภายใน; FSIZE คือ ขนาดของบริษัท วัดค่าจาก ค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม; AFIRM คือ ประเภทสำนักงานสอบบัญชี วัดค่าจาก Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 1 และหาก Non Big Four Firm มีค่าเท่ากับ 0; BOD คือ ค่าลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนคณะกรรมการบริษัท; RID คือ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระวัดค่าจากจำนวนกรรมการอิสระหารจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด; CSIZE คือ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ วัดค่าจากจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบหารจำนวนคณะกรรมการบริษัท; GROW คือ การเติบโตของบริษัท วัดค่าการเปลี่ยนแปลงของยอดขายในปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาต่อยอดขายในปีที่ผ่านมา; LEV คือ ความเสี่ยงทางการเงิน วัดค่าจากหนี้สินรวมหารสินทรัพย์รวม; และ ROA คือ ความสามารถในการทำกำไร วัดค่าจากกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหารสินทรัพย์รวม

จากตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพบว่าคุณสมบัติ ค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจปรับแล้ว (Adjusted R Square) สำหรับข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด 290 บริษัท มีค่าเท่ากับ 0.159 หมายความว่า ตัวแปรอิสระที่การศึกษานี้สนใจคือ สัดส่วนการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย ขนาดของบริษัท ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี จำนวนคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ การเติบโตของบริษัท ความเสี่ยงทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไรและประเภทอุตสาหกรรมสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรการจัดการกำไร ได้ร้อยละ 15.9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 84.1 เกิดจากตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณาในสมการทดสอบ

ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 10) พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน (IC) ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร (EM) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.263 และมีค่า p -value เท่ากับ 0.150 ซึ่งมีความมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ถือว่าไม่มีนัยสำคัญ ผลการทดสอบไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่การวิจัยคาดการณ์ไว้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า การจัดการกำไรทางบัญชีของบริษัทอาจไม่ได้สะท้อนผลการดำเนินงานผ่านการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของกิจการ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรควบคุมพบว่า มีตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร (ROA) โดยพิจารณาจากค่า มีค่า p -value เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.247 โดยหมายความว่า ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการ

กำไรอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.01 แปลได้ว่า ความมีประสิทธิภาพของฝ่ายบริหาร หากกิจการสามารถสร้างผลตอบแทนจากการนำสินทรัพย์ไปใช้ประโยชน์สูงสุด ทำให้ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมมีมูลค่าสูงและย่อมแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ดี จึงอาจไม่มีความจำเป็นที่ต้องจัดการกำไรเพื่อให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานของบริษัทเพิ่มขึ้น ส่งผลให้นักลงทุนและผู้ถือหุ้นเห็นผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ สุพัชญ์ญา ดีแก้ว และ จอมใจ แซมเพชร (2560) ชุติมณฑน์ หาญฤทธิเจริญ (2558)

จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) โดยพิจารณาจากค่า p -value เท่ากับ 0.044 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.153 โดยหมายความว่า จำนวนคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไร อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แปลได้ว่า บริษัทที่มีจำนวนคณะกรรมการบริษัทที่มากขึ้นจะทำให้การจัดการกำไรลดลง เนื่องจากจำนวนคณะกรรมการบริษัทจะสะท้อนให้เห็นถึงการมีกรรมการที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย โดยบทบาทของคณะกรรมการบริษัทมีทั้งการกำหนดนโยบายบริษัท ซึ่งการกำหนดให้กิจการมีขนาดของคณะกรรมการที่เหมาะสมจะทำให้การตรวจสอบการทำงานภายในกิจการเป็นไปอย่างทั่วถึง และช่วยลดการจัดการกำไรของผู้บริหารภายในกิจการ Boulhaga et al. (2022), ไพริน ใจหัด (2555), และ วาสุกาญจน์ งามโฉม (2561)

การเติบโตของบริษัท (GROW) โดยพิจารณาจากค่า p -value เท่ากับ 0.023 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.068 โดยหมายความว่า การเติบโตของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการกำไรอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แปลได้ว่า บริษัทที่มีการเติบโตสูง จะมีการจัดการกำไรต่ำกว่าบริษัทที่มีการเติบโตต่ำ Boulhaga et al. (2022) ธกานต์ ชาติวรงค์ (2560), และ สรिता ตั้งมนัสสุขุม (2561)

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยข้างต้น ได้ตรวจสอบเงื่อนไขการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแล้ว นั่นคือตรวจสอบค่าความคลาดเคลื่อนที่ต้องเป็นอิสระต่อกัน โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ Durbin-Watson ซึ่งค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.007 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 2 (ค่า 1.5 – 2.5) แสดงว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวอย่าง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยนี้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษานี้ได้นำข้อมูลทางการเงินและการบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี 2561 จำนวน 290 บริษัท วัดค่าตัวแปรการจัดการกำไรโดยใช้โมเดล Yoon et al. (2006) ที่วัดจากรายการคงค้างที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษานี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรควบคุมที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไร (ROA) จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) และการเติบโตของบริษัท (GROW)

อภิปรายผลการศึกษา

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในครอบคลุมทุกด้านโดยใช้องค์ประกอบของการควบคุมภายในตามแนวคิด Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (2013) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ซึ่งงานวิจัยที่ผ่านมาที่ศึกษาบริษัทในประเทศไทย เช่น การวิจัยที่ผ่านมาของ ทิพวรรณ สวัสดิ์ (2560) นิติกร สุวรรณศิลป์ และคณะ (2562) ในการวัดค่าการควบคุมภายในยังไม่ครอบคลุมถึงการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน

ผลการศึกษาพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในภาพรวมที่คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 67.37 คะแนน (คะแนนเต็ม 85 คะแนน) ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณพบว่า การตัวแปรการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร ตีความได้ว่า การที่บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน ในระดับที่สูงหรือต่ำกว่าไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการกำไรของบริษัท ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัยคาดไว้ ทั้งนี้ผลงานวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับ การศึกษาของ ทิพวรรณ สวัสดิ์ (2560) ซึ่งการวิจัยที่ผ่านมานี้วัดค่าโดยนำคะแนนการเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงเปรียบเทียบกับคะแนนรวมที่มีการเปิดเผยทั้งหมด (คะแนนเต็ม 52 คะแนน) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านการบริหารความเสี่ยง ไม่มีความสัมพันธ์กับการตกแต่งกำไร และการศึกษาของ สุภรัตน์ ตันต์พรชัย (2559) พบว่าคะแนนการกำกับดูแลกิจการไม่มีความสัมพันธ์ต่อการตกแต่งกำไร ซึ่งสาเหตุที่ไม่พบความสัมพันธ์ อาจมาจาก ปัจจัยที่ทำให้เกิดการตกแต่งกำไรมันมีมากมายหลายอย่างไม่ใช่เพียงแค่ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถหาความสัมพันธ์ของทั้งสองตัวแปรได้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญนภา เซาวนา (2560) ที่พบว่าการควบคุมภายในด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุมและด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรของของบริษัทที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมภาคใต้ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยของ Boulhaga et al. (2022) พบว่าการเปิดเผยข้อบกพร่องการควบคุมภายในช่วยลดการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง (Accrual-based Earnings Management) ลงได้ ส่งผลให้งบการเงินของกิจการมีความน่าเชื่อถือ

เหตุผลที่การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไรของบริษัท สามารถอธิบายด้วยวรรณกรรมที่ผ่านมาที่เสนอว่า การควบคุมภายในอาจไม่สามารถป้องกันการจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจ (Real Earnings Management) เนื่องจากผู้บริหารสามารถจัดการกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจมากกว่าการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง บริษัทอาจมีการจัดการกำไรโดยใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการทางธุรกิจเป็นสัญญาณทางธุรกิจหรือเป็นการเอื้อผลการดำเนินงานที่ดีในอนาคต (Gunny, 2010) นอกจากนี้ผู้บริหารจะใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกนโยบายบัญชี การประมาณการและวิธีการทางบัญชี เพื่อประกาศผลกำไรสุทธิให้บรรลุเป้าหมายกำไรที่ตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้กำไรที่บริษัทรายงานใน

งบการเงินมีคุณภาพต่ำ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้บริหารมีโอกาสที่จะปรับแต่งกำไรหรือบิดเบือนข้อมูลงบการเงินได้ (ศรายุทธ เรื่องสุวรรณ และ สุภาวีนี จีวะสุวรรณ, 2564)

สำหรับตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาพบว่า ความสามารถในการทำกำไร (ROA) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการจัดการกำไรสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัชญ์ญา ดีแก้ว และ จอมใจ แฉมเพชร (2560) และ ชุตินณชน์ หาญฤทธิเจริญ (2558) ที่กล่าวว่า หากบริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงจะมีรายการคงค้างเกินปกติที่ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่กล่าวว่า ความสามารถในการทำกำไรที่สะท้อนผ่านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์จึงทำให้บริษัทมีการใช้สินทรัพย์ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ หากผู้บริหารนำเงินไปลงทุนในโครงการที่มีความเสี่ยงสูงจนทำให้ผลประกอบการแย่งลง ทำให้ผู้บริหารเกิดแรงจูงใจในการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการรายการคงค้างของผู้บริหาร

จำนวนคณะกรรมการบริษัท (BOD) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการจัดการกำไรสอดคล้องกับงานวิจัยของ Banderlape (2009) ไพริน ใจทัด (2555) และ วาสุกาญจน์ งามโฉม (2561) แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีจำนวนของคณะกรรมการบริษัทที่มีความเหมาะสมกับขนาดของกิจการ ทำให้กรรมการแต่ละคนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี สามารถนำความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ที่มี มาช่วยให้การทำงานเป็นทีม เป็นไปอย่างละเอียดรอบคอบ จนสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้การติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน ตลอดจนการควบคุมภายใน (สัตยา ตันจันทรพงศ์ และ รัชนิยา บังเมฆ, 2560) ผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้นี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทนที่กล่าวว่าผู้บริหารอาจเลือกวิธีทางบัญชีที่ทำให้ตนเองได้รับผลประโยชน์สูงสุด (Jensen and Meckling, 1976)

การเติบโตของบริษัท (GROW) มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการจัดการกำไรสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boulhaga et al. (2022) ธกานต์ ชาตวิวงศ์ (2560) และ สรिता ตั้งมันัสสุชุม (2561) เนื่องจากบริษัทที่มีการเติบโตสูง จะมีการตกแต่งกำไรต่ำกว่าบริษัทที่มีการเติบโตต่ำ ส่งผลให้กำไรมีคุณภาพน้อยลง และการเติบโตของสินทรัพย์มีผลทำให้รายการคงค้างเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การจัดการกำไรโดยดุลยพินิจของผู้บริหาร

ตัวแปร ขนาดของบริษัท (FSIZE) ประเภทของสำนักงานสอบบัญชี (AFIRM) สัดส่วนกรรมการอิสระ (RID) ความเสี่ยงทางการเงิน (LEV) ไม่มีความสัมพันธ์กับการจัดการกำไร

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการจัดการกำไรของกิจการ ซึ่งการจัดการกำไรอาจเป็นผลมาจากปัจจัยอื่น เช่น การเปลี่ยนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาแบบวิธีเส้นตรงมาเป็นวิธีผลรวมจำนวนปี การเปลี่ยนแปลงการประมาณการอายุการทำให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ถาวร การเปลี่ยนแปลงนโยบายการตั้งค่าใช้จ่ายในการรับประกันสินค้าค้างจ่าย หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายการรับรู้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากลูกหนี้ที่ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ (Turner and Guilding, 2011) ดังนั้น หน่วยงานกำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และสภาวิชาชีพบัญชี สามารถนำผลการศึกษาเชิงประจักษ์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการออกแบบแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในของบริษัทในช่วงที่อาจมีเหตุการณ์ไม่แน่นอนเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะทำให้ นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ และผู้ใช้ข้อมูลทั่วไป ได้รับข้อมูลการควบคุมภายในที่มีคุณภาพมากขึ้น ส่งผลให้สามารถตัดสินใจที่จะลงทุนในแต่ละบริษัทได้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุนให้นักลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย และผู้ใช้ข้อมูลทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในที่มีคุณภาพของบริษัท

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาครั้งนี้ใช้รายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารเป็นตัวแทนในการวัดการจัดการกำไรของบริษัท ซึ่งตัวแทนดังกล่าวอาจจะไม่สามารถสะท้อนการจัดการกำไรของบริษัทได้ครอบคลุมทั้งหมด เนื่องจากลักษณะธุรกิจและการดำเนินงานของแต่ละบริษัทแตกต่างกัน อีกทั้งในการคำนวณรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร ได้ใช้แบบจำลอง Yoon et al. (2006) ซึ่งอาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้ เนื่องจากบริษัทอาจมีการจัดการกำไรผ่านวิธีอื่น เช่น การจัดการกำไรผ่านรายการทางธุรกิจ (Real Activities Earning Management) หากใช้แบบจำลองอื่นในการวัดค่าการจัดการกำไรอาจทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกันออกไป

2. การศึกษาในอนาคตสามารถทดสอบการเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายในจำนวนปีที่ทดสอบเพิ่มขึ้น อาจส่งผลให้ข้อมูลในการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. กลุ่มตัวอย่างงานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการศึกษาในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวมซึ่งบริษัทจดทะเบียนๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานั้นมีลักษณะที่ต่างกันในแต่ละอุตสาหกรรม สำหรับงานวิจัยในอนาคตอาจแยกศึกษาตามกลุ่มอุตสาหกรรม อาจได้ผลการศึกษาน่าสนใจและแตกต่างกันออกไป เนื่องจากแต่ละอุตสาหกรรมมีลักษณะของธุรกิจที่ต่างกัน

บรรณานุกรม

- Alareeni, B. & Aljuaidi, O. 2014. The modified Jones and Yoon models in detecting earnings management in Palestine Exchange (PEX). **International Journal of Innovation and Applied Studies**, 9(4), 1472.
- Banderlipo, M. (2009). The impact of selected corporate governance variables in mitigating earnings management in the Philippines. **Dlsu Business and Economics Review**, 19(1), 17-27.
- Belkaoui, R.A. 2004. **Accounting theory**. Cengage Learning EMEA.
- Boulhaga, M., Bouri, A., & Elbardan, H. 2022. The effect of internal control quality on real and accrual-based earnings management: evidence from France. **Journal of Management Control**, 1-23.
- Chen, Y., Li, J. & Wang, Y. 2018. **An Empirical Study on Internal Control and Earnings Management of China's Listed Companies Based on the Modified Jones Model**. Atlantis Press.
- Cohen, D. A., Dey, A. & Lys, T. Z. 2008. Real and accrual-based earnings management in the pre-and post-Sarbanes-Oxley periods. **The accounting review**, 83(3), 757-787.
- COSO. 2013. Internal Control-Integrated Framework. **Executive Summary**.
- Dechow, Patricia M & Skinner, Douglas J. 2000. Earnings management: Reconciling the views of accounting academics, practitioners, and regulators. **Accounting horizons**, 14(2), 235-250.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G. & Sweeney, A. P. 1995. Detecting Earnings Management. **The Accounting Review**, 70(2), 193-225.
- Gunny, K. A. 2010. The relation between earnings management using real activities manipulation and future performance: Evidence from meeting earnings benchmarks. **Contemporary accounting research**, 27(3), 855-888.

- Hair Jr, Joseph F, Black, William C, Babin, Barry J และ Anderson, Rolph E. (2010).
Multivariate data analysis. In **Multivariate data analysis** (pp. 785-785).
- Healy, P. M. & Wahlen, J. M. 1999. A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. **Accounting horizons**, 13(4), 365-383.
- Hribar, P. & Collins, D. W. 2002. Errors in estimating accruals: Implications for empirical research. **Journal of Accounting research**, 40(1), 105-134.
- Islam, M. A., Ali, R. & Ahmad, Z. 2011. Is modified Jones model effective in detecting earnings management? Evidence from a developing economy. **International Journal of Economics and Finance**, 3(2), 116-125.
- Jensen, M. C. & Meckling, W. H. 1976. Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. **Journal of financial economics**, 3(4), 305-360.
- Jones, J. J. 1991. Earnings Management During Import Relief Investigations. **Journal of Accounting Research**, 29(2), 193-228.
- Kim, Sang Ho & An, Yohan. 2018. The effect of ownership-control disparity on the Chinese firm's real activity earnings management. **Pacific Accounting Review**.
- Leng, J. & Ding, Y. 2011. Internal control disclosure and corporate governance: empirical research from Chinese listed companies. **Technology and Investment**, 2(04), 286.
- Lin, Jerry W, Li, June F & Yang, Joon S. 2006. The effect of audit committee performance on earnings quality. **Managerial Auditing Journal**.
- Linsley, P. M. & Shrives, P. J. 2006. Risk reporting: A study of risk disclosures in the annual reports of UK companies. **The British Accounting Review**, 38(4), 387-404.
- Mulford, W. C. & Comiskey, E. E. 1996. **Financial warnings**. New York : John Wiley and Sons Inc.
- Ronen, J. & Yaari, V. 2008. **Earnings management**. Springer.
- Roychowdhury, Sugata. 2006. Earnings management through real activities manipulation. **Journal of accounting and economics**, 42(3), 335-370.

- Shrestha, N. 2020. Detecting multicollinearity in regression analysis. **American Journal of Applied Mathematics and Statistics**, 8(2), 39-42.
- Spence, A. 1971. Job Market Signalling." *Quarterly Journal of Economics*, Vol. 87 (1973), pp. 355-374. AND ZECKHAUSER, R. **Insurance, Information, and Individual Action."** *American Economic Review*, 61(380-387).
- Teoh, S. H., Welch, I. & Wong, T. J. 1998. Earnings management and the underperformance of seasoned equity offerings. **Journal of Financial economics**, 50(1), 63-99.
- Turner, M. J. & Guilding, C. 2011. An investigation of the motivation of hotel owners and operators to engage in earnings management. **Qualitative Research in Accounting & Management**,8(4), 358-381.
- Ujah, N. U., & Brusa, J. 2014. Earnings Management, Financial Leverage, & Cash Flow Volatility: An Analysis by Industry. **Journal of Business & Economics**,5(3), 338-348.
- Ying, Y. 2016. Internal Control Information Disclosure Quality, Agency Cost and Earnings Management-Based on the Empirical Data from 2011 to 2013. **Modern Economy**, 7(01), 64.
- Yoon, S. Suk., Miller, G. & Jiraporn, P. 2006. Earnings management vehicles for Korean firms. **Journal of International Financial Management & Accounting**, 17(2), 85-109.
- กอบชัย ชิดเชื้อสกุลชน. 2549. **ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในระดับรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหารและการเปลี่ยนแปลงในระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทนา สาขากร, นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร. 2557. **การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน.** ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส.
- จิรณา โฉมจันทร์. 2550. **การจัดการกำไรและการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาด**

- หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** ปรึญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ชวาลัย หม่อมบุญ และนิมนวล วิเศษสรรพ. 2558. ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับ
การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนไทยกรณีบริษัทมีโครงสร้างของผู้ถือหุ้นแตกต่างกัน.
วารสารวิชาชีพบัญชี, 11(31), 91-104.
- ชุตินมพันธ์ หาญฤทธิเจริญ. 2558. การศึกษาเชิงประจักษ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุม
ภายในและคุณภาพกำไร กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนเพื่อเสนอขายหุ้นแก่ประชาชนทั่วไป
เป็นครั้งแรก (IPO). ปรึญญาบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพร พันธุ์อุดมและคณะ. 2549. แนวทางการควบคุมภายในที่ดี. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ณัฐภัทร เทพรักษ์, เอื้อบุญ เอกะสิงห์, วรพรรณ ตระการศิริพันธ์ และวีระพงษ์ กิตติวงศ์. 2565.
ความสัมพันธ์ระหว่างระดับของการเปิดเผยข้อมูลตามเป้าหมายการพัฒนายั่งยืนที่
สอดคล้องกับกลุ่มอุตสาหกรรมกับมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทยกลุ่ม SET100. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 18(53-80).
- ทิพย์ธัญญา ตรีณานนท์. 2560. อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไร และ
มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ไทย กลุ่ม SET 100. ปรึญญาบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ทิพวรรณ สวัสดิ์. 2560. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงกับการ
ตกแต่งกำไร กรณีศึกษา: บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ปรึญญา
บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธกานต์ ชาติวงศ์. 2560. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับการตกแต่งกำไร.
วารสารวิชาชีพบัญชี. 13(37), 45-52.
- ธนเกียรติ พรพิพัฒน์พงศ์. 2549. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยความเสี่ยงของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ปรึญญาบัญชีมหาบัณฑิต.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนิษฐ์ สวรรค์วัฒนกุล. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไร กระแสเงินสดอิสระส่วนเกิน
และคณะกรรมการตรวจสอบ. ปรึญญาบัญชีมหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตติกร สุวรรณศิลป์, ทิพวรรณ สวัสดิ์ และมัทนชัย สุทธิพันธ์. 2562. ความสัมพันธ์ระหว่างการ

เปิดเผยข้อมูลการบริหารความเสี่ยงและการตกแต่งกำไร:กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**, 14(1), 72-93.

ปิยะณัฐ ฤนพุทธม, ภัทรภร กิณพันธ์ และสัมฤทธิ์ ศิริคะเนรัตน์. 2562. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการจัดการกำไรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี**, 13(3), 45-157.

พรพรรณ ดำรงค์สุขนิวัฒน์ และปัญญา อิศระวรวาณิช. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของกิจการกับการตกแต่งกำไรของกิจการในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 9(26), 61-73.

พิมพ์ชนก เกตุสุวรรณ. 2555. การตกแต่งกำไรผ่านการใช้ดุลยพินิจในการสร้างรายการธุรกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 8(22).

เพ็ญญา เขาวานา. 2560. ความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภายในกับคุณภาพกำไร กรณีศึกษา: **บริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมภาคใต้**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ไพริน ใจหัด. 2555. ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการกับการจัดการกำไร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

वासुกาญจน์ งามโหม. 2561. การบริหารกำไรเชิงฉวยโอกาสหรือผลประโยชน์ของกิจการที่มีระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย. **Thailand and The World Economy**. 36(52-78).

วิจิตรา วงศ์อิสริยาภรณ์. 2564. การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา(COVID-19) และภาวะ **ความเครียดทางการเงิน** ที่ส่งผลต่อการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิวรรยา ฐปสมุทร์. 2550. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบกับการจัดการกำไรในงบไตรมาสของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรายุทธ เรืองสุวรรณ และสุภาวีณี จีวะสุวรรณ. 2564. สัญญาณเตือนล่วงหน้ากับการตกแต่งกำไร: บทเรียนจากบริษัทที่ละเมิดหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 17(53), 5-

35.

ศิลปพร ศรีจันเพชร. 2559. คณะกรรมการตรวจสอบช่วยเพิ่มคุณภาพกำไรหรือไม่. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 12(33), 40-49.

ศุภมาศ หอมตระกูล. 2555. การเปิดเผยการบริหารความเสี่ยงตามกรอบแนวคิดของ COSO ของ **บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2561. **มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) การนำเสนองบการเงิน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.tfac.or.th/upload/9414/HozohCadYC.pdf> (1 มีนาคม 2563)

สรिता ตั้งมันัสสุขุม. 2561. **อิทธิพลของการจัดการกำไรต่อส่วนที่เหลือ กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET100)**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สตัยา ตันจันท์พงศ์ และ รัชนิยา บังเมฆ. 2560. อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบและโครงสร้างการถือหุ้นที่มีต่อผลการวางแผนภาษีหลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. **วารสารวิชาชีพบัญชี**, 13(37), 29-44.

สิรภัทร สันต์วรรณารถ. 2556. **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบและปริมาณงานของผู้สอบบัญชีต่อการจัดการกำไร**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิริมา แซ่ลี. 2558. **ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการบริษัทและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100)**. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุพัชญญา ดีแก้ว และจอมใจ แซมเพชร. 2560. **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทกับการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. **วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**, 3(3), 220-231.

สุภรัตน์ ตัณฑ์พรชัย. 2559. **ความสัมพันธ์ระหว่างการตกแต่งกำไรกับการกำกับดูแลกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรนุช จ.จิตต์เจริญชัย. 2560. **ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดอิสระ คุณลักษณะของ
คณะกรรมการบริษัท การกำกับดูแลกิจการที่ดีและการจัดการกำไร.** ปริญญาบัญชี
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรุณี อย่างธารา, อรสา วีระประดิษฐ์, สุพิชญ์ชญา เหล่าธรรมทัศน์ และวิภาดา ตันติประภา. 2557.

การบัญชีการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อลิศรา ผลาวรรณ. 2547. **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทกับระดับการเปิดเผยข้อมูล
ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญา ชันธวิทย์, ศิลปพร ศรีจันเพชร และเดือนเพ็ญ จันทร์ศิริศรี. 2552. **การกำกับดูแลเพื่อสร้าง
มูลค่ากิจการ.** กรุงเทพมหานคร. บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก ก

การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Linear Regression)

ในการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณการศึกษาครั้งนี้จะทดสอบเงื่อนไขในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณก่อน โดยเงื่อนไขและการทดสอบมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนเท่ากับศูนย์
2. ค่าความคลาดเคลื่อนต้องมีการแจกแจงแบบปกติ
3. ค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระจากกัน
4. ตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระต่อกัน

โดยเงื่อนไขทั้ง 4 ประการต้องเป็นจริง จึงสามารถนำกลุ่มตัวอย่างไปวิเคราะห์และทำการทดสอบทางสถิติด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณได้ ซึ่งการทดสอบเงื่อนไขทั้ง 4 ประการมีรายละเอียดดังนี้

เงื่อนไข 1 ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเท่ากับศูนย์

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนเท่ากับศูนย์

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-.1970029920	.4248593152	.1294298204	.0755041210	290
Residual	-.2306166291	.7158276439	.0000000000	.1495832751	290
Std. Predicted Value	-4.323	3.913	.000	1.000	290
Std. Residual	-1.501	4.660	.000	.974	290

a. Dependent Variable: EM

ในการศึกษาครั้งนี้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ซึ่งเป็นวิธีที่ประมาณค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรที่สนใจศึกษา โดยการทำให้ผลบวกของค่าความคลาดเคลื่อนยกกำลังสองมีค่าน้อยที่สุด ดังนั้น เงื่อนไขนี้เป็นจริงเสมอ

เงื่อนไข 2 ค่าความคลาดเคลื่อนต้องมีการแจกแจงแบบปกติ

ตารางที่ 2 ตารางผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนต้องมีการแจกแจงแบบปกติ

การศึกษาครั้งนี้จะตรวจสอบการแจกแจงค่าความคลาดเคลื่อนว่ามีการแจกแจงปกติหรือไม่

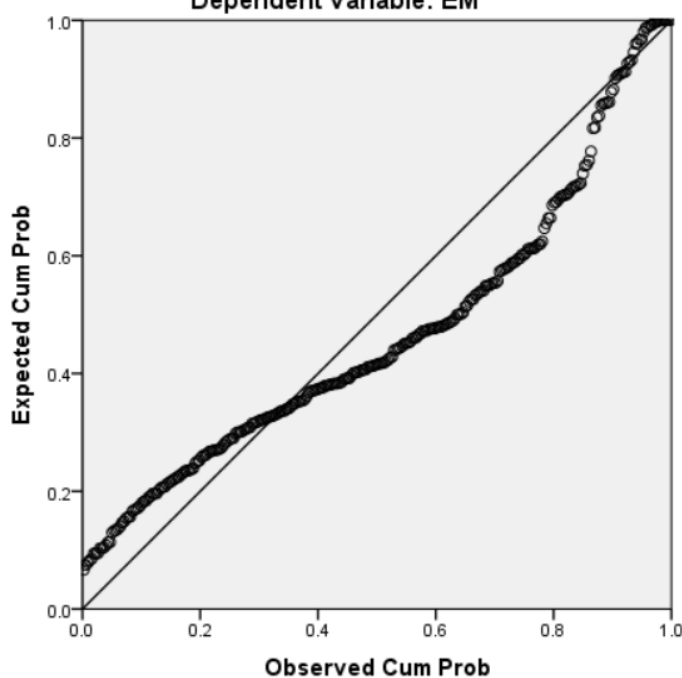
โดยพิจารณาจากค่า Tests of Normality และ กราฟ Normal Probability Plot

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
EM	.242	290	.000	.696	290	.000

a. Lilliefors Significance Correction

Normal P-P Plot of Regression Standardized Residual

Dependent Variable: EM

ภาพที่ 1 กราฟ Normal Probability Plot พบว่าข้อมูลมีการกระจายตัวอยู่รอบเส้นข้อมูล แสดงว่า ข้อมูลเข้าใกล้การแจกแจงปกติ สรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงแบบปกติ

เงื่อนไข 3 ค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระจากกัน

ตารางที่ 3 ตารางผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระจากกัน

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.451 ^a	.203	.159	.1536231542	2.007

a. Predictors: (Constant), GROW_REV, BOD_LN, AGRO, LEV, ROA, IC, AFIRM, CONSUMP, RID, PROPCON, RESOURC, INDUS, FSIZE, SERVICE, CS_BOD

b. Dependent Variable: EM

จากตารางข้อมูลค่า Durbin - Watson มีค่าอยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 สรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนต้องเป็นอิสระกัน ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

เงื่อนไข 4 ตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 4 ตารางผลการทดสอบตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระต่อกัน

ค่าที่ใช้วัดตัวแปรอิสระแต่ละตัวซึ่งถูกอธิบายโดยตัวแปรอื่น ถ้าค่า VIF มีค่ามากกว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นมากและหากมากกว่า 10 จะอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุคูณได้ สำหรับค่า Tolerance มีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 1 แต่หากค่าของ Tolerance ของตัวแปรใดมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรอิสระนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นมาก

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
1	(Constant)	.492	.298		1.653	.099		
	IC	.263	.182	.082	1.444	.150	.904	1.106
	FSIZE	-.005	.007	-.044	-.652	.515	.639	1.565
	AFIRM	.007	.021	.021	.356	.722	.815	1.227
	RID	-.027	.094	-.016	-.289	.773	.899	1.113
	LEV	.014	.017	.044	.793	.429	.954	1.048
	ROA	-.247	.062	-.218	-3.999	.000	.980	1.020
	AGRO	-.074	.041	-.149	-1.810	.071	.430	2.326
	CONSUMP	-.013	.050	-.018	-.253	.801	.559	1.790
	INDUS	-.066	.040	-.142	-1.628	.105	.383	2.612
	PROPCON	.096	.038	.233	2.530	.012	.344	2.908
	RESOURC	.021	.043	.040	.495	.621	.437	2.290
	SERVICE	-.008	.038	-.022	-.222	.824	.310	3.227
	BOD_LN	-.153	.076	-.201	-2.027	.044	.296	3.381
	CS_BOD	-.298	.235	-.123	-1.269	.206	.307	3.255
	GROW_REV	-.068	.030	-.124	-2.280	.023	.982	1.018

a. Dependent Variable: EM

จากตารางที่ 5 พบว่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระ ไม่มีความสัมพันธ์กันและพบว่า ไม่มีตัวแปรใดมีค่า Tolerance เข้าใกล้ 0 สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระต่อกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ถดถอย

ภาคผนวก ข

ดัชนีการเปิดเผยการควบคุมภายในของบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2561

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (30 คะแนน)		
หลักการที่ 1 องค์กรแสดงถึงความยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรง (Integrity) และจริยธรรม (12 คะแนน)		
1.1.1 การปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน และการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ (1 คะแนน)		
1.1.2 การปฏิบัติต่อลูกค้า ลูกค้า และบุคคลภายนอก (1 คะแนน)		
1.2 มีข้อกำหนดที่เป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรงและรักษาจรรยาบรรณ ที่ครอบคลุมถึง		
1.2.1 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรม (Code of Conduct) สำหรับผู้บริหารและพนักงาน ที่เหมาะสม (1 คะแนน)		
1.2.2 มีข้อกำหนดห้ามผู้บริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับกิจการ ซึ่งรวมถึงการห้ามคอร์รัปชันอันทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร (1 คะแนน)		
1.2.3 มีบทลงโทษที่เหมาะสม หากมีการฝ่าฝืนข้อกำหนดข้างต้น (1 คะแนน)		
1.2.4 มีการสื่อสารข้อกำหนดและบทลงโทษข้างต้นให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนรับทราบ เช่น รวมอยู่ในการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ ให้พนักงานลงนามรับทราบข้อกำหนดและบทลงโทษเป็นประจำทุกปี รวมทั้งมีการเผยแพร่ Code of Conduct ให้แก่พนักงานและบุคคลภายนอกได้รับทราบ (1 คะแนน)		
1.3 มีกระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตาม Code of Conduct		
1.3.1 การติดตามและประเมินผลโดยหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติ (Compliance Unit) (1 คะแนน)		
1.3.2 การประเมินตนเองโดยผู้บริหารและพนักงาน (1 คะแนน)		
1.3.3 การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระจากภายนอกองค์กร (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (30 คะแนน)		
1.4 มีการจัดการอย่างทันเวลาหากพบการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับความซื่อตรงและการรักษาจรรยาบรรณ		
1.4.1 มีกระบวนการที่ทำให้สามารถตรวจพบการฝ่าฝืนได้ภายในเวลาที่เหมาะสม (1 คะแนน)		
1.4.2 มีกระบวนการที่ทำให้สามารถลงโทษหรือจัดการกับการฝ่าฝืนได้อย่างเหมาะสม และภายในเวลาอันควร (1 คะแนน)		
1.4.3 มีการแก้ไขการกระทำที่ขัดต่อหลักความซื่อตรงและการรักษาจรรยาบรรณอย่างเหมาะสมและภายในเวลาอันควร (1 คะแนน)		
หลักการที่ 2 คณะกรรมการมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและทำหน้าที่กำกับดูแล (Oversight) และพัฒนาการดำเนินการด้านการควบคุมภายใน (6 คะแนน)		
2.1 มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแยกจากฝ่ายบริหาร โดยได้สงวน สิทธิอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการบริษัทไว้อย่างชัดเจน (1 คะแนน)		
2.2 คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินธุรกิจที่ชัดเจนและวัดผลได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน (1 คะแนน)		
2.3 คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลให้บริษัทกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ และผู้บริหารให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎบัตร ซึ่งครอบคลุมบทบาทที่สำคัญของ คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้รับผิดชอบต่อรายงานทางการเงิน (1 คะแนน)		
2.4 คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท และมีความเชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท หรือสามารถขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆได้ (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (30 คะแนน)		
หลักการที่ 2 คณะกรรมการมีความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร และทำหน้าที่กำกับดูแล (Oversight) และพัฒนาการ ดำเนินการด้านการควบคุมภายใน		
2.5 คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการอิสระที่มีความรู้ความสามารถ น่าเชื่อถือ และมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างแท้จริง เช่น ไม่มี ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท ไม่มีความสัมพันธ์อื่นใดอันอาจมีอิทธิพลต่อ การใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ ในจำนวนที่เหมาะสม เพียงพอ (1 คะแนน)		
2.6 คณะกรรมการบริษัทกำกับดูแลการพัฒนาและปฏิบัติเรื่องการควบคุม ภายในในองค์กร ติดตามซึ่งครอบคลุมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมิน ความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม ข้อมูลและการสื่อสาร และการ ติดตาม (1 คะแนน)		
หลักการที่ 3 ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีโครงสร้างสายการรายงานการกำหนด อำนาจในการสั่งการและความ เหมาะสมเพื่อให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ภายใต้การกำกับดูแล (Oversight) ของคณะกรรมการ (3 คะแนน)		
3.1 ผู้บริหารระดับสูงกำหนดโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการบรรลุ วัตถุประสงค์ของ บริษัท โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางธุรกิจและ กฎหมาย รวมถึงการจัดให้มี การควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบ่งแยกหน้าที่ในส่วนงานที่สำคัญ ซึ่งทำ ให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่าง กัน มีงานตรวจสอบภายในที่ขึ้นตรงกับกรรมการ ตรวจสอบ และมีสายการ รายงานที่ชัดเจน เป็นต้น (1 คะแนน)		
3.2 ผู้บริหารระดับสูงกำหนดสายการรายงานในบริษัท โดยพิจารณาถึงความ เหมาะสมเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการสื่อสารข้อมูล (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) 30 คะแนน)		
3.3 บริษัทมีการกำหนด มอบหมาย และจำกัดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อย่างเหมาะสมระหว่างคณะกรรมการบริษัท ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหาร และพนักงาน (1 คะแนน)		
หลักการที่ 4 องค์กรแสดงถึงความมุ่งมั่นในการจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ (5 คะแนน)		
4.1 บริษัทมีนโยบายและวิธีการปฏิบัติเพื่อจัดหา พัฒนา และรักษาบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสม และมีกระบวนการสอบทานนโยบายและวิธีการปฏิบัตินั้นอย่างสม่ำเสมอ (1 คะแนน)		
4.2 บริษัทมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้แรงจูงใจหรือรางวัลต่อ บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติงานดี และการจัดการต่อบุคลากรที่มีผลงานไม่บรรลุ เป้าหมาย รวมถึงการสื่อสารกระบวนการเหล่านี้ให้ผู้บริหารและพนักงานทราบ (1 คะแนน)		
4.3 บริษัทมีกระบวนการแก้ไขปัญหาหรือเตรียมพร้อมสำหรับการขาดบุคลากรที่มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมอย่างทันเวลา (1 คะแนน)		
4.4 บริษัทมีกระบวนการสรรหา พัฒนา และรักษาผู้บริหารและพนักงานทุกคน เช่น การจัดระบบที่ปรึกษา (Mentoring) และการฝึกอบรม เป็นต้น (1 คะแนน)		
4.5 บริษัทมีแผนและกระบวนการสรรหาผู้สืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) ที่สำคัญ (1 คะแนน)		
หลักการที่ 5 องค์กรกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)		
5.1 คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีกระบวนการและการสื่อสารเชิงบังคับให้ บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน และจัดให้มีการปรับปรุงแก้ไข กระบวนการปฏิบัติ ในกรณีที่เป็น (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) 30 คะแนน)		
5.2 คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน การสร้างแรงจูงใจ และการให้รางวัล ที่เหมาะสม โดยพิจารณาทั้งเรื่องการปฏิบัติตาม Code of conduct และวัตถุประสงค์ในระยะสั้นและระยะยาวของบริษัท (1 คะแนน)		
5.3 คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารประเมินแรงจูงใจและการให้รางวัล อย่าง ต่อเนื่องโดยเน้นให้สามารถเชื่อมโยงกับความสำเร็จของหน้าที่ในการปฏิบัติตาม การควบคุมภายในด้วย (1 คะแนน)		
5.4 คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารได้พิจารณาไม่ให้มีการสร้างแรงกดดันที่มากเกินไปในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคน (1 คะแนน)		
ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (16 คะแนน)		
หลักการที่ 6 องค์กรกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนเพียงพอ เพื่อให้สามารถระบุและประเมินความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุ วัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)		
6.1 บริษัทสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปและเหมาะสมกับ ธุรกิจในขณะนั้น โดยแสดงได้ว่ารายการในรายงานทางการเงินมีตัวตนจริง ครบถ้วน แสดงถึงสิทธิหรือภาระผูกพันของบริษัทได้ถูกต้อง มีมูลค่าเหมาะสม และเปิดเผย ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง (1 คะแนน)		
6.2 บริษัทกำหนดสาระสำคัญของรายการทางการเงิน โดยพิจารณาถึงปัจจัยที่สำคัญ เช่น ผู้ใช้รายงานทางการเงิน ขนาดของรายการ แนวโน้มของธุรกิจ เป็นต้น (1 คะแนน)		
6.3 รายงานทางการเงินของบริษัทสะท้อนถึงกิจกรรมการดำเนินงานของบริษัทอย่างแท้จริง (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (16 คะแนน)		
6.4 คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง อนุมัติและสื่อสารนโยบายการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติจนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมขององค์กร (1 คะแนน)		
หลักการที่ 7 องค์กรระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ไว้อย่างครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร (5 คะแนน)		
7.1 บริษัทระบุความเสี่ยงทุกประเภทซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ทั้งระดับองค์กร หน่วยงาน ฝ่ายงาน และหน้าที่งานต่าง ๆ (1 คะแนน)		
7.2 บริษัทวิเคราะห์ความเสี่ยงทุกประเภทที่อาจเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ การดำเนินงาน การรายงาน การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (1 คะแนน)		
7.3 ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง (1 คะแนน)		
7.4 บริษัทได้ประเมินความสำคัญของความเสี่ยง โดยพิจารณาทั้งโอกาสเกิดเหตุการณ์ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น (1 คะแนน)		
7.5 บริษัทมีมาตรการและแผนปฏิบัติงานเพื่อจัดการความเสี่ยง โดยอาจเป็นการ (Sharing) ยอมรับความเสี่ยงนั้น (Acceptance) การลดความเสี่ยง (Reduction) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Avoidance) หรือการร่วมรับความเสี่ยง (1 คะแนน)		
หลักการที่ 8 องค์กรได้พิจารณาถึงโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ในการประเมินความเสี่ยงที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (4 คะแนน)		
8.1 บริษัทประเมินโอกาสที่จะเกิดการทุจริตขึ้น โดยครอบคลุมการทุจริตแบบต่าง ๆ เป็นต้นเช่น การจัดทำรายงานทางการเงินเท็จ การทำให้สูญเสียชีวิตทรัพย์สิน การคอร์รัปชัน การที่ผู้บริหารสามารถฝ่าฝืนระบบควบคุมภายใน (Management Override of Internal Controls) การเปลี่ยนแปลงข้อมูลในรายงานที่สำคัญ การได้มาหรือใช้ไปซึ่งทรัพย์สินโดยไม่ถูกต้อง (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (16 คะแนน)		
8.2 บริษัทได้ทบทวนเป้าหมายการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาความ ลักษณะเป็นไปได้ของเป้าหมายที่กำหนดแล้ว รวมทั้งได้พิจารณาความ สมเหตุสมผลของการ ให้สิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนแก่พนักงานแล้วด้วยว่า ไม่มี ส่งเสริมให้พนักงาน กระทำไม่เหมาะสม เช่น ไม่ตั้งเป้าหมายยอดขายของ บริษัทไว้สูงเกินความเป็นจริงจนทำให้เกิดแรงจูงใจในการตกแต่งตัวเลข ยอดขาย เป็น (1 คะแนน)		
8.3 คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและสอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับโอกาส ในการเกิดทุจริต และมาตรการที่บริษัทดำเนินการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขการ ทุจริต (1 คะแนน)		
8.4 บริษัทได้สื่อสารให้พนักงานทุกคนเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายและแนว ปฏิบัติ ที่กำหนดไว้ (1 คะแนน)		
หลักการที่ 9 องค์กรสามารถระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่อาจมี ผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน (3 คะแนน)		
9.1 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอกองค์กร ที่อาจมีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ตลอดจนได้ กำหนด มาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว (1 คะแนน)		
9.2 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำธุรกิจ ที่อาจมีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ตลอดจนได้ กำหนด มาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว (1 คะแนน)		
9.3 บริษัทประเมินการเปลี่ยนแปลงผู้นำองค์กร ที่อาจมีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจ การควบคุมภายใน และรายงานทางการเงิน ตลอดจนได้กำหนด มาตรการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างเพียงพอแล้ว (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activities) (17 คะแนน)		
หลักการที่ 10 องค์กรมีมาตรการควบคุมที่ช่วยลดความเสี่ยงที่จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (6 คะแนน)		
10.1 มาตรการควบคุมของบริษัทมีความเหมาะสมกับความเสี่ยง และลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น สภาพแวดล้อม ความซับซ้อนของงาน ลักษณะงาน ขอบเขต การดำเนินงาน รวมถึงลักษณะเฉพาะอื่น ๆ เป็นต้น (1 คะแนน)		
10.2 บริษัทมีมาตรการควบคุมภายในที่กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และครอบคลุมกระบวนการต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น มีนโยบายและระเบียบวิธีปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไป ตลอดจนกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ และลำดับชั้นการอนุมัติของผู้บริหาร ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนรัดกุม เพื่อให้สามารถป้องกันการทุจริตได้ เช่น มีการกำหนดขนาดวงเงินและอำนาจอนุมัติของผู้บริหารแต่ละระดับ ขั้นตอนในการอนุมัติโครงการลงทุน ขั้นตอนการจัดซื้อและวิธีการคัดเลือกผู้ขาย การบันทึกข้อมูลรายละเอียดการตัดสินใจจัดซื้อ ขั้นตอนการเบิกจ่ายวัสดุอุปกรณ์ หรือการเบิกใช้เครื่องมือต่าง ๆ เป็นต้น โดยได้จัดให้มีกระบวนการสำหรับกรณีต่างๆดังนี้		
10.2.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องกันเพื่อประโยชน์ในการติดตามและสอบทานการทำรายการระหว่างกัน หรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมทั้งมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activities) (17 คะแนน)		
10.2.2 ผู้กพันบริษัทในระยะยาวไปแล้ว เช่น การทำสัญญาซื้อขายสินค้า การให้กู้ยืม การค้าประกัน บริษัทได้ติดตามให้มั่นใจแล้วว่ามีกรปฏิบัติเป็นไปตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ ตลอดระยะเวลาที่มีผลผูกพันบริษัท เช่น ติดตามการชำระคืนหนี้ตามกำหนด หรือมีการทบทวนความเหมาะสมของสัญญา เป็นต้น (1 คะแนน)		
10.3 บริษัทกำหนดให้การควบคุมภายในมีความหลากหลายอย่างเหมาะสม เช่น การควบคุมแบบ Manual และ Automated หรือการควบคุมแบบป้องกันและติดตาม (1 คะแนน)		
10.4 บริษัทกำหนดให้มีการควบคุมภายในในทุกระดับขององค์กร เช่น ทั้งระดับ กลุ่มบริษัท หน่วยธุรกิจ สายงาน ฝ่ายงาน แผนก หรือกระบวนการ เป็นต้น (1 คะแนน)		
10.5 บริษัทมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบในงาน 3 ด้านต่อไปนี้ ออกจากกัน โดยเด็ดขาด เพื่อเป็นการตรวจสอบซึ่งกันและกัน กล่าวคือ (1) หน้าที่อนุมัติ (2) หน้าที่บันทึกรายการบัญชีและข้อมูลสารสนเทศ (3) หน้าที่ในการดูแลจัดเก็บทรัพย์สิน (1 คะแนน)		
หลักการที่ 11 องค์กรเลือกและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้วยระบบเทคโนโลยี เพื่อช่วยสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์ (4 คะแนน)		
11.1 บริษัทควรกำหนดความเกี่ยวข้องกันระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในกระบวนการปฏิบัติงานและการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศ (1 คะแนน)		
11.2 บริษัทควรกำหนดการควบคุมของโครงสร้างพื้นฐานของระบบเทคโนโลยี ให้มีความเหมาะสม (1 คะแนน)		
11.3 บริษัทควรกำหนดการควบคุมด้านความปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activities) (17 คะแนน)		
11.4 บริษัทควรกำหนดการควบคุมกระบวนการได้มาการพัฒนาและการบำรุงรักษา ระบบเทคโนโลยีให้มีความเหมาะสม (1 คะแนน)		
หลักการที่ 12 องค์กรจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมผ่านทางนโยบาย ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อให้นโยบายที่กำหนดไว้นั้นสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ (7 คะแนน)		
12.1 บริษัทมีนโยบายที่รัดกุมเพื่อติดตามให้การทำธุรกรรมของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติ กำหนด เช่น ข้อบังคับของบริษัท เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เกณฑ์ของสำนักงาน กสท. เป็นต้น เพื่อป้องกันการหาโอกาส หรือนำผลประโยชน์ของบริษัทไปใช้ส่วนตัว (1 คะแนน)		
12.2 บริษัทมีนโยบายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติธุรกรรมกระทำโดยผู้ที่ไม่มีส่วนได้เสียในธุรกรรมนั้น (1 คะแนน)		
12.3 บริษัทมีนโยบายเพื่อให้การพิจารณาอนุมัติธุรกรรมคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ และพิจารณาโดยถือเสมือนเป็นรายการที่กระทำกับบุคคลภายนอก (at Arms' length Basis) (1 คะแนน)		
12.4 บริษัทมีกระบวนการติดตามดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยหรือบริษัทที่ร่วมรวมทั้งกำหนดแนวทางให้บุคคลที่บริษัทแต่งตั้งให้เป็นกรรมการหรือผู้บริหาร ในบริษัทย่อยหรือร่วมนั้น ถือปฏิบัติ (หากบริษัทไม่มีเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมไม่ต้องตอบข้อนี้) (1 คะแนน)		
12.5 บริษัทกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการนำนโยบายและกระบวนการไปปฏิบัติโดยผู้บริหารและพนักงาน (1 คะแนน)		
12.6 นโยบายและกระบวนการปฏิบัติของบริษัทได้รับการนำไปใช้ในเวลาที่เหมาะสมโดยบุคลากรที่มีความสามารถ รวมถึงการครอบคลุมกระบวนการแก้ไขข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านกิจกรรมควบคุม (Control Activities) (17 คะแนน)		
12.7 บริษัททบทวนนโยบายและกระบวนการปฏิบัติให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ (1 คะแนน)		
ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) (12 คะแนน)		
หลักการที่ 13 องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ ตามที่กำหนดไว้ (7 คะแนน)		
13.1 บริษัทกำหนดข้อมูลที่ต้องการใช้ในการดำเนินงานทั้งข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์กร ที่มีคุณภาพและเกี่ยวข้องต่องาน (1 คะแนน)		
13.2 บริษัทพิจารณาทั้งต้นทุนและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงปริมาณและความถูกต้องของข้อมูล (1 คะแนน)		
13.3 บริษัทดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการมีข้อมูลที่สำคัญอย่างเพียงพอสำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจ ตัวอย่างข้อมูลที่สำคัญ เช่น รายละเอียดของเรื่องที่เสนอให้พิจารณา เหตุผล ผลกระทบต่อบริษัท ทางเลือกต่าง ๆ เป็นต้น (1 คะแนน)		
13.4 บริษัทดำเนินการเพื่อให้กรรมการบริษัทได้รับหนังสือนัดประชุมหรือเอกสาร กำหนดประกอบการประชุมที่ระบุข้อมูลที่จำเป็นและเพียงพอต่อการพิจารณาก่อนการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อยภายในระยะเวลาขั้นต่ำตามที่กฎหมาย (1 คะแนน)		
13.5 บริษัทดำเนินการเพื่อให้รายงานการประชุมคณะกรรมการมีรายละเอียดตามควร เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการแต่ละราย เช่น การบันทึกข้อซักถามของกรรมการ ความเห็นหรือข้อสังเกต ของกรรมการในเรื่องที่พิจารณา ความเห็นของกรรมการรายที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่อง ที่เสนอพร้อมเหตุผล เป็นต้น (1 คะแนน)		
13.6 บริษัทมีการดำเนินการดังต่อไปนี้		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) (12 คะแนน)		
13.6.1 มีการจัดเก็บเอกสารสำคัญ ไว้อย่างครบถ้วน เป็นหมวดหมู่ (1 คะแนน)		
13.6.2 กรณีที่ได้รับแจ้งจากผู้สอบบัญชีหรือผู้ตรวจสอบภายในว่ามีข้อบกพร่องในการควบคุมภายใน บริษัทได้แก้ไขข้อบกพร่องนั้นอย่างครบถ้วนแล้ว (1 คะแนน)		
หลักการที่ 14 องค์กรสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ซึ่งรวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบต่อการควบคุม ภายในที่จำเป็นต่อการสนับสนุนให้การควบคุมภายในสามารถดำเนินไปได้ตามที่วางไว้ (3 คะแนน)		
14.1 บริษัทมีกระบวนการสื่อสารข้อมูลภายในอย่างมีประสิทธิภาพ และมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน (1 คะแนน)		
14.2 บริษัทมีการรายงานข้อมูลที่สำคัญถึงคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอและทำให้คณะกรรมการบริษัทสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานหรือสอบทานรายการต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เช่น การกำหนดบุคคลที่เป็นศูนย์ติดต่อเพื่อให้สามารถติดต่อขอข้อมูลอื่นนอกจากที่ได้รับจากผู้บริหาร รวมทั้งการติดต่อสอบถามข้อมูลจากผู้สอบบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน การจัดประชุมระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหารตามที่คณะกรรมการร้องขอการจัดกิจกรรมพบปะหารือระหว่างคณะกรรมการและผู้บริหารนอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการ เป็นต้น (1 คะแนน)		
14.3 บริษัทจัดให้มีช่องทางการสื่อสารพิเศษหรือช่องทางลับเพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ภายในบริษัทสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริตภายในบริษัท (Whistle-blower Hotline) ได้อย่างปลอดภัย (1 คะแนน)		
หลักการที่ 15 องค์กรได้สื่อสารกับหน่วยงานภายนอก เกี่ยวกับประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อการควบคุมภายใน		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication) (12 คะแนน)		
หลักการที่ 15 องค์กรได้สื่อสารกับหน่วยงานภายนอก เกี่ยวกับประเด็นที่อาจมีผลกระทบต่อการควบคุมภายใน (2 คะแนน)		
15.1 บริษัทมีกระบวนการสื่อสารข้อมูลกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กรอย่างมี รับผิดชอบเรื่องเรียนประสิทธิภาพและมีช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการควบคุมภายใน เช่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงาน นักลงทุนสัมพันธ์ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน เป็นต้น (1 คะแนน)		
15.2 บริษัทจัดให้มีช่องทางการสื่อสารพิเศษหรือช่องทางลับเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กรสามารถแจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการฉ้อฉลหรือทุจริต (Whistle-Blower Hotline) แก่บริษัทได้อย่างปลอดภัย (1 คะแนน)		
ระบบการติดตาม (Monitoring Activities) (10 คะแนน)		
หลักการที่ 16 องค์กรติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการควบคุมภายในยังดำเนินไปอย่างครบถ้วนเหมาะสม (6 คะแนน)		
16.1 บริษัทจัดให้มีกระบวนการติดตามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณธุรกิจและข้อกำหนด ห้ามฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น กำหนดให้แต่ละส่วนงานติดตามการปฏิบัติ และรายงานผู้บังคับบัญชา หรือมอบหมายให้หน่วยงานตรวจสอบภายใน ติดตามการปฏิบัติและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น (1 คะแนน)		
16.2 บริษัทจัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้โดยการประเมินตนเองและหรือการประเมินอิสระโดยผู้ตรวจสอบภายใน (1 คะแนน)		
16.3 ความถี่ในการติดตามและประเมินผลมีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของบริษัท (1 คะแนน)		

การเปิดเผยข้อมูลการควบคุมภายใน	เปิดเผย	ไม่เปิดเผย
ระบบการติดตาม (Monitoring Activities) (10 คะแนน)		
16.4 ดำเนินการติดตามและประเมินผลระบบการควบคุมภายใน โดยผู้ที่มีความรู้และความสามารถ (1 คะแนน)		
16.5 บริษัทกำหนดแนวทางการรายงานผลการตรวจสอบภายในให้ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing, IIA) (1 คะแนน)		
16.6 บริษัทส่งเสริมให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานสากล (1 คะแนน)		
หลักการที่ 17 องค์การประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อบุคคลที่รับผิดชอบซึ่งรวมถึงผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการตามความเหมาะสม (4 คะแนน)		
17.1 บริษัทประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายใน และดำเนินการเพื่อติดตามแก้ไขอย่างท่วงที หากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแตกต่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญ (1 คะแนน)		
17.2 บริษัทมีนโยบายการรายงานดังนี้		
17.2.1 เหตุการณ์หรือสงสัยว่ามีเหตุการณ์ทุจริตอย่างร้ายแรง มีการปฏิบัติที่ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือมีการกระทำที่ผิดปกติดีอื่น ซึ่งอาจกระทบต่อชื่อเสียงและฐานะการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ (1 คะแนน)		
17.2.2 รายงานข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหา (แม้ว่าจะได้เริ่มดำเนินการจัดการแล้ว) ต่อคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาภายในระยะเวลาอันควร (1 คะแนน)		
17.2.3 รายงานความคืบหน้าในการปรับปรุงข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญต่อคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการตรวจสอบ (1 คะแนน)		
รวม		

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุกัญญา กิริยาดี
เกิดเมื่อ	10 ตุลาคม พ.ศ. 2537
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2560 ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต (บชบ.) สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพศิขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

